

29.11.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**29 Kasım 2022
Salı**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

29 Kasım 2022 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Gençlik ve Spor Bakanlığı Sporcu Eğitim Merkezleri ile Türkiye Olimpik Hazırlık Merkezleri Yönetmeliği
- Bingöl Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği
- Selçuk Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Tarıma Dayalı Ekonomik Yatırımların Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/24)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/29)
- Kırsal Kalkınma Destekleri Kapsamında Kırsal Ekonomik Altyapı Yatırımlarının Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2020/25)’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/30)
- İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ (No: 2022/36)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

- Anayasa Mahkemesinin 10/2/2022 Tarihli ve 2017/35282 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARLARI

- Yargıtay 6. ve 7. Hukuk Dairelerine Ait Kararlar

KIRŞEHİRLİ İŞ İNSANLARI KIRŞEHİR OTAĞI'NDA BULUŞTU

Kırşehirli Dernekler Federasyonu (KIR-FED), dünyada yaşayan Kırşehirlilerin birlik ve beraberlik simgesi olmaya devam ediyor. KIR-FED'in düzenlediği anlamlı toplantıda konuşan Başkan Hilmi Gökçınar, **"Siyaset yapmadan siyaset üstü bir duruş sergiliyoruz"** dedi.

ORHUN
ÖZEL HABER
YILDIZ

Hilmi
GÖKÇINAR

Servet
GÜL

Recai
AKYEL

Murat
KÖSE

BİRLİK VE BERABERLİK MESAJI VERİLDİ

✦ **KIRŞEHİRLİ** Dernekler Federasyonu (KIR-FED), Ankara ekonomisinin kalbi olan Ankara Ticaret Odası (ATO), Ankara Sanayi Odası (ASO), **Ankara Ticaret Borsası (ATB)** komite üyeliklerine seçilen 38 Kırşehirlili iş insanının katılımı ile genişletilmiş yönetim kurulu toplantısı düzenledi. Mamak

Üretil Millet Bahçesi Yörük Çadırında gerçekleşen yemekli toplantıda birlik ve beraberlik vurgusu yapılırken KIR-FED bünyesine katılım sağlayan Kırşehirlili Sanayici ve İş İnsanları Derneği (KIRSIAD), Kaman Kurancılı Kasabası Derneği ve Akçakent Avanoğlu Köyü Derneği dilekçelerini takdim etti.

GÖKÇINAR: KIRŞEHİRLİLERİ TEK ÇATI ALTINDA TOPLUYORUZ

✦ **KIRŞEHİRLİ** Dernekler Federasyonu (KIR-FED) Genel Başkanı Hilmi Gökçınar federasyon olarak yaptıkları çalışma ve projeleri anlatarak, "Ankara'da ki Kırşehirlili nüfusunun, STK'ların bir çatı altında toplanan KIR-FED şuan tüm Türkiye'de ki Kırşehirlileri bir çatı altında toplama çalışmaları devam etmektedir. 40 kişilik kaliteli bir

kadromuzla, derneklerimizle siyaset yapmadan, siyaset üstü bir duruşla, tüm Kırşehirlileri bir arada toplamaya devam ediyoruz. Her konuşmanın sonunda dediğim gibi bugün de aynı temennilerle konuşmamı sonlandırmak istiyorum, Allah birliğimizi dirliğimizi bozmasın, bozmak isteyenlere fırsat vermesin" şeklinde konuştu. »8'de

KIRŞEHİRLİ İŞ İNSANLARI MAMAK'TA KIRŞEHİR OTAĞ'INDA BULUŞTU

**KIR-FED GENEL BAŞKANI
HİLMİ GÖKCINAR:**

SİYASET YAPMADAN SİYASET ÜSTÜ BİR DURUŞ SERGİLİYORUZ

Kırşehirli Dernekler Federasyonu (KIR-FED), dünyada yaşayan Kırşehirlilerin birlik ve beraberlik simgesi olmaya devam ediyor. KIR-FED düzenlediği yemekli toplantıda Ankara ekonomisinin kalbi, üç büyük odanın komite üyeliklerine seçilen 38 hemşerisinin başarısını kutlarken, üç derneğin de KIR-FED çatısı altına girmesini tescilledi.

ORHUN YILDIZ

KIRŞEHİRLİ Dernekler Federasyonu (KIR-FED), Ankara Sanayi Odası (ATO), Ankara Ticaret Odası (ATB) komite üyeliklerine seçilen Kırşehirli iş insanlarının katılımı ile gerçekleştirilmiş yönetim kurulu toplantısı düzenledi. Mamak Üçüncü Millet Bahçesi Yörük Çadırında gerçekleştirilen yemekli toplantıda KIR-FED bünyesine katılmaya davet edilen Kırşehirli Sanayici ve İş İnsanları Derneği (KIRSIAD), Kaman Kurancılı Kasabası Derneği ve Akçakent Avanoğlu Köyü Derneği dilekçelerini teslim etti.

AKYEL: KIRŞEHİRLİLER AHLAKLI, EĞİTİMLİ VE YETİŞMİŞ İNSANLARDIR

Gerçekleşen toplantıda KIR-FED'in birlik ve beraberliğin simgesi olduğunun altını çizen Anayasa Mahkemesi Üyesi Recai Akyel "Kırşehirli ahlaklı, eğitilmiş ve yetişmiş insanlardır. İki hayatında bu güzel vasiyetimizi ortaya koymalıyız. Bizleri farklı kılacak olan üstün ahi ahlakıdır. Ahlaklı olmak ve ahlaklı nesiller yetiştirmek en önemli görevimizdir. Kırşehirliğin tükemize katacağı vasıf, bizi başarılı, mutlu ve huzurlu kılacaktır" dedi.

KÖSE: ANKARA'YA HİZMET ETMEK HEPMİZİN BORCU

Kırşehir'de bir düğüne katılmak zorunda olduğundan kısa bir konuşma yapan Mamak Belediye Başkanı Murat Köse, "Mamak Belediyesi olarak, Kırşehirli başta olmak üzere tüm hemşerilerimizin hizmetindeyiz. Ankaramızın nüfusu birçok yöre insanından meydana gelmektedir. Hepimiz birlikte doğduğumuz yer olan Ankaralıyız. Ankara'ya hizmet etmek, hepimizin boynunun borcudur" dedi.

GÖKCINAR: SİYASET YAPMADAN SİYASET ÜSTÜ BİR DURUŞ SERGİLİYORUZ

GÖKCINAR: SİYASET YAPMADAN SİYASET ÜSTÜ BİR DURUŞ SERGİLİYORUZ

Kırşehirli Dernekler Federasyonu (KIR-FED) Genel Başkanı Hilmi Gökçinar federasyon olarak yaptıkları çalışma ve projeleri anlatarak, "ASO, ATO ve ATB seçimlerinde komite üyeliklerine seçilen hemşerilerimize başarılar diliyorum. 2003 yılında 6 dernekle kurulan federasyonumuz, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. Yılında federasyonumuzun 20. yılını kutlamanın, mutluluğunu yaşayacağız. Bu çerçevede Ankara'da 9 metropollice derneklerimizden, kuruluş çalışmalarının büyük bir bölümünü tamamladık. Çankaya, Mamak, Altındağ, Keçiören, Yenimahalle, Sincan, Pursaklar Kırşehir Derneği'nin kuruluş çalışmaları bitti. Etimegut, Gölbaşı Kırşehirli Derneği çalışmaları da devam etmektedir. Bunun dışında mesleki derneklerimizin kuruluş çalışmaları da hızla devam ediyor. Bildiğiniz gibi Kırşehirli Eğitimciler Derne-

gimizi daha önce kurmuştuk. Bu süreç içerisinde federasyonumuza katılma kararı veren, Kırşehirli Sanayici ve İş İnsanları Derneği'nin kuruluş çalışmaları tamamlandı ve federasyonumuza katıldı. Ayrıca bugün aramıza katılan Akçakent Avanoğlu derneğimiz ve Kaman Kurancılı Kasabası Derneği federasyonumuzun çatısı altında yerini aldı. Geçtiğimiz günlerde yine kuruluşunu tamamladığımız

Kırşehirli Hukukçular Derneğimiz kurularak çalışmalara başlamıştır. Önümüzde ki günlerde resmi katılımını birlikte yapacağız. Ankara'da ki Kırşehirli nüfusunun, STK'ların bir çatı altında toplanan KIR-FED şuan tüm Türkiye'de ki Kırşehirli bir çatı altında toplama çalışmaları devam etmektedir. Bünyemizde Antalya Kırşehirli Derneği, İzmir Kırşehirli Derneği ve Almanya'da kurulan Dort-

mund Kırşehirli Derneği bizimle birlikte çalışmaktadır. 40 kişilik kaliteli bir kadromuzla, derneklerimizle siyaset yapmadan, siyaset üstü bir duruşla, tüm Kırşehirli bir arada toplamaya devam ediyoruz. Her konuşmanın sonunda dediğim gibi bugün de aynı temennilerle konuşmamı sonlandırmak istiyorum. Allah birliğimizi dirliğimizi bozmasın, bozmak isteyenlere fırsat vermesin" şeklinde konuştu.

CETİN: KIRŞEHİRLİ İŞ İNSANLARIMIZ EKONOMİYİ KATMA DEĞER SAĞLIYOR

Kırşehirli Sanayici ve İş İnsanları Derneği (KIRSIAD) Başkanı Ali Çetin de yaptığı konuşmada, "Kırşehirli Ankara ve Türkiye ekonomisine sağladıkları katma değer çok büyüktür. Güçlü iş insanlarımızın varlığı Ankara'da ki üç büyük odamıza seçilen 38 hemşerimiz bunu ispatlamıştır. İstihdam ve katma değer üretme konusunda eğitimli Kırşehirli insanımızın ortaya koyduğu performans takdir edilmelidir. Her biri kendi alanında lider olan iş insanlarımızın, sinerjisini Kırşehirli Sanayici ve İş İnsanları (KIRSIAD) bünyesinde toplayıp, daha verimli ve güçlü hale geleceğiz. Bizleri geniş şemsiyesi altında toplanan KIR-FED'e teşekkür ediyor ve federasyonumuza filen katılım dilekçemizi takdim ediyoruz" dedi.

ANKARA TİCARET ODASI'NA SECİLEN İŞ İNSANLARI

Levent Uğurlu, Mehmet Zengin, Gökhan Bulut, Mehmet Kaya, Nesrin Doğan, Hamza Can, Erkin Ercan Bektaş, Ramazan Hakan Karadeniz, Olgun Aydın, Önder Baş, Soner Ülgen, Erhan Burak Aydın, Sedat Dulkadroğlu, Hasan Zengin, Ayetullah Sarı, Bünyamin Yüksel, Burak Gökçinay ve Ferhat Çınar.

ANKARA SANAYİ ODASI'NA SECİLEN İŞ İNSANLARI

Levent Akçakoca, Özgür Bayraktar, Fahri Baysal, Hasan Sezer, Karaca Karakas, Soner Ögülmüş, Seda Nur Orbay, Halit Gökçinay, Hasan Deniz, Ömer Tekeş ve Feriz Büyüktürk.

ANKARA TİCARET BORSASI'NA SECİLEN İŞ İNSANLARI

Mustafa Coşkun, Mustafa Altınışık, Yahya Şahin, Murat Başar, Mehmet Arpa, Nuri Dağdeviren, Bülent Ecevit Mert ve Halil Seyfeli.

Ali ÇETİN
KIRSIAD Başkanı

Hilmi GÖKCINAR
KIR-FED Genel Başkanı

Hüseyin ATA
KIR-FED Başkanvekili

Recai AKYEL

Tarım yatırımlarında destek limitleri artırıldı

Tarıma dayalı yatırımların desteklenmesinde hibeye esas proje alt ve üst sınırları artırıldı.

Kırsal ekonomik altyapının güçlendirilmesi amacıyla uygulamaya konulan tarıma dayalı ekonomik yatırımların desteklenmesinde hibeye desteği sağlanacak proje alt ve üst limitleri artırıldı.

Resmi Gazete'nin bugünkü sayısında yayımlanan 2020/24 ve 2020/25 sayılı kırsal kalkınma destekleri kapsamında tarıma dayalı ekonomik yatırımların desteklenmesi hakkında tebliğlerde düzenlemeler yapıldı.

Buna göre, daha önce desteklemeye dahil olan "tarımsal amaçlı kooperatifler ve birlikler" ibaresi "birim kooperatifler, birlikler ve bunların üst birlikleri" şeklinde değiştirildi.

Bu kapsamdaki gerçek kişiler ile birim kooperatifler, birlikler ve bunların üst birlikleri tüzel kişilerin tebliğle belirlenen yatırım konularında hibeye esas olacak üst sınırlar; yatırım niteliği yeni tesis olan başvurularda 5 milyondan 7 milyon liraya, tamamlama olan başvurularda 3.5 milyon TL'den 5 milyon TL'ye yenileme/modernizasyon olan başvurularda 3 milyon TL'den 4 milyon TL'ye çıkarıldı. Hibe desteğine esas proje alt limiti ise 250.000 TL'den 1 milyon TL'ye yükseltildi.

Yeni düzenlemeye göre, yatırımların tamamlanması niteliğindeki başvurularda hibeye esas proje gideri sadece inşaat faaliyeti, makine ve ekipman alım giderinden ibaret

olamayacak. Ancak, elik silo, soğuk hava deposu ve sera yatırımları ile su ürünleri yetiştiriciliği yatırımları bu hüküm dışında tutuldu.

Altyapı yatırımlarında da limitler artırıldı

Aynı gazetede 2020/25 sayılı kırsal kalkınma destekleri kapsamında kırsal ekonomik altyapı yatırımlarının desteklenmesi hakkında tebliğ değişiklikler yapan tebliğde yayımlandı.

Bu tebliğde yapılan düzenlemeyle, tebliğin 300,000 TL'ye kadar başvuruları tanımlayan "A iř planı"nda sınırlar; "5,000 TL ile 500,000 TL arası btçeli başvurular" şeklinde, 20,000 TL ile 600,000 TL arasındaki başvuruları tanımlayan "B iř planı"ndaki sınırlar ise "50,000 TL ile 1 milyon TL arası btçeli başvurular" olarak değiştirildi.

Bu tebliğle belirlenen yatırım konularında hibeye esas olabilecek st sınırlar; "A iř planı" kapsamındaki projeler için 300,000 TL'den 500,000 TL'ye, "B iř planı" kapsamındaki projeler için de 600,000 TL'den 1 milyon TL'ye çıkarıldı. Projeye alt limitleri ise; "A iř planı" için 5,000 TL olarak kayda geçerken, "B iř planı" için 20,000 TL'den 50,000 TL'ye yükseltildi.

Tarım Kredi, kredi sisteminde değişikliğe gidiyor

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri (Tarım Kredi) Genel Müdürü Hüseyin Aydın, şubat itibarıyla üyelerine verdikleri kredi sisteminde değişikliğe gideceklerini belirterek, "Tarlanızın ne kadar gübreye ihtiyacı varsa o kadar gübre alabileceksiniz. Sizin ihtiyacınız ile size vereceğimiz limit eşit olacak." dedi.

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü Hüseyin Aydın, sözleşmeli üretim ve sağladıkları kredilere ilişkin yaptığı değerlendirmede üreticinin ihtiyacı kadar girdi sağlayacaklarını belirtti.

Tarım Kredi'nin bankalardan farklı olarak üyelerine kredili mal sattığını ifade eden Aydın, üyenin peşin parası olmaması halinde tarlasının ihtiyacı gübre, hayvanının yiyeceğı yem, ihtiyacı olan tohum ve tarlayı işlemek için gerekli mazot miktarlarını belirlediklerini söyledi.

Kurumda müşteri değerlendirme modüllerinin geleneksel yapısını çağdaş bir hale dönüştürdüklerine işaret eden Aydın, şunları kaydetti: "Yeni uygulama şubat itibarıyla yürürlüğe girecek. Tarlanızın ne kadar gübreye ihtiyacı varsa o kadar gübre alabileceksiniz. Ne kadar kredibiliteniz varsa o kadar almayacaksınız. Sizin ihtiyacınız ile size vereceğimiz limit eşit olacak. Bu Tarım Kredi'de üyelerimiz açısından devrim niteliğinde bir şey. Önceden adamın 100 dekar tarlası varsa bunun için 20 kilogram gübre gerekiyorsa ölçüp biçerek, 'Sana ancak 10 kilogram verebiliriz.' diyorlardı. 10 kilogram gübre atınca tarlanın verimi düşüyor, çıktısı azalıyor. Dolaylı olarak bu durum üretimi negatif etkiliyor. Biz şimdi böyle yapmıyoruz, o tarlanın ne kadar

gübreye ihtiyaç varsa o kadar gübre, mazot, tohum, ilaç veriyoruz. Kredi dediğimiz şey yani veresiye sattığımız şeyler bunlar."

"Gübre tedarikinde bütün önlemler alındı"

Aydın, ekili alan müşteri sayısı bakımından bakıldığında geçen yıla oranla 75 bin yeni üye kazandıkları bilgisini vererek, kuraklık veya fiyatların pahalı olduğu dönemlere göre gübre kullanımının değiştiğini anlattı.

Türkiye'de yıllık ortalama 7 milyon tona yakın gübre kullanıldığını ve Gübretaş'ın bu pazarın yüzde 30'una hükmettiğini vurgulayan Aydın, yemde ise bu oranın yüzde 11 olduğunu bildirdi.

Aydın, Aynes'i alarak bir yem fabrikasına sahip olduklarını anımsatarak, şunları kaydetti: "Erzurum'da bir yatırımımız olacak. İç Anadolu'da bir arayış içindeyiz. Burada payı yüzde 15'e taşımak durumundayız. Tohum ve ilaçta ise yüzde 10'luk paylar bizde. Sonbahar için ihtiyacı olan bütün üreticiler gübresini aldı, kullandı. Biz şimdi ilkbahara hazırlanıyoruz. İlkbahar daha çok gübrenin tüketildiği dönemdir. Tedarikte bütün önlemler alındı. Hem içerideki gübre üreticileriyle hem dışarıdaki ihracatçı firmalarla bütün bağlantılarımız devam ediyor. Biz bu pazar paylarına nispetle ihtiyatlı olarak depolarımızı yüksek tutacağız. Buna ilişkin bağlantıları kurduk. Fiyatların bugünkü şeklinde stabil devam edeceğini düşünüyoruz."

Rusya-Ukrayna Savaşı'nın gübre fiyatlarına etkisine de değinen Aydın, bu konuda çeşitli sebeplerle fiyatların yukarı yönlü gideceği beklentisinin gerçekleşmediğini dile getirdi. Aydın, ilkbahar dönemindeki ekimde gübreyle ilgili bir sorunla karşılaşmayacağını söyledi.

"İzmir'deki gübre tesisi İskenderun'a taşınabilir"

Son dönemde sıvı ve toz gübre kullanımının Akdeniz ve Ege'de arttığını belirten Aydın, şöyle devam etti: "Buradaki üretim tarzıyla daha az gübreyle daha çok çıktı elde edebiliyoruz. Biz İskenderun'da bize ait liman tesisinde sıvı ve toz gübre yatırımı yapıyoruz. Öyle bir yatırımımız İzmir'de var. Burada daha büyük yapabilirsek İzmir'i de buraya taşımak istiyoruz. Fikir düzeyinde yeni yatırımlar için birtakım hazırlıklarımız var." Aydın, sözleşmeli üretime ilişkin bir mevzuat çalışması yapıldığını ifade ederek, gelecek yıl sözleşmeli üretim gerçekleştiren çiftçi sayısını iki katına çıkarmayı hedeflediklerini bildirdi.

Çiftçiye mazot, gübre desteğinde komisyon engeli

Ziraat Bankası tarafından kullandırılan faizsiz krediden yüzde 1,5 kesinti yapılması ve karta yatırılan desteklemenin sadece belli yerlerde geçmesi çiftçiye engel teşkil ederken sektör temsilcileri, çiftçilerin yarısının komisyonu göze alarak kartı kullandıklarını söylüyor.

Mehmet Hanifi GÜLEL

Ziraat Bankası tarafından kullandırılan faizsiz krediden yüzde 1,5 kesinti yapılması çiftçiler tarafından tepkiyle karşılandı. Devletin bu yıla ait buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale ve çeltike verilen mazot-gübre için karta yatırılan desteklemenin sadece belli yerlerde geçmesinin çiftçiye engel teşkil ettiğini belirten sektör temsilcileri, çiftçilerin yarısının komisyonu göze alarak kartı kullandıklarını, diğer yarısının ise mart ayında hesaba geçmesini beklediği aktarıyor. Sektör temsilcileri, desteklemenin 5 ay öne çekmesine iyi olduğunu ama kartla ödeme yapılmasının sorun oluşturduğunu ve çiftçilerin rahat hareket etmesini engellediği ifade ediliyor.

“Nakit ödenmesi halinde çiftçi daha uygun fiyatlarla ürün alabilir”

Desteklemenin karta yatırılmasından dolayı kullanıldığında komisyon kesildiğini belirten Adana Çiftçiler Birliği Başkanı Mutlu Doğru, bunun bankaya nakit de yatsa karta da yatsa belli bir oranda komisyon alındığını ancak söz konusu oranının yüzde 1,5 oranında olmadığını söyledi.

Daha önce verilen desteklemelerde komisyon oranının daha düşük olduğunu kaydeden Doğru, “Desteklemenin karta yüklenmiş olması ve erken ödenmiş olması

iyi bir şey ama her yerde geçmeyecekse bunun kullanımın çok düşük olacak. Desteklemenin nakit yapılmasında çok daha büyük fayda vardı. Bu kart sisteminin bazı sorunları olacak gibi duruyor. Hem çiftçiye kullanım rahatlığı vermeyecek, alışık olduğu gübre ve mazot bayisinden alım yapmayacak. Çiftçilerden bize gelen şikayetler bunun nakit olarak ödemesinin daha iyi olduğunu söylüyor. Bu destek miktarı çiftçinin tüm ihtiyacını karşılamaz, yüzde 10-15’ni ancak karşılar. Destek, çiftçinin mazotuna gübresine finansal katkı adı altında veriliyor ama illaki bu iki ürünü alacaksın diye bir şart yok. Desteğin kartla verilmesi ve gübremazot alacaksın bununla demek biraz çiftçiye bağlamış oldu. Eskiden olduğu gibi ama erken ödenerek nakit verilmesini biz daha cazip daha uygun görüyoruz” dedi.

Diğer yandan eskiden olduğu gibi desteklemenin nakit ve erken ödenmesinin daha iyi olacağını belirten Doğru, nakit verilmesi halinde çiftçi daha uygun fiyatlarla ürün alma imkanının olduğunu vurguladı.

Çiftçilerin yarısı paranın hesaba geçmesini bekliyor

Verilen desteklerden yüzde 1,5 oranında komisyonun bankanın kredi kullandırması adı altında kesildiğini dile getiren Şanlıurfa Ziraat Odaları İl Koordinasyon Kurulu Başkanı ve Hilvan Ziraat Odası Başkanı Hikmet İpar, Ziraat Bankası’nın mart ayında ödemesi gereken desteklemenin 5 ay erkene alarak faizsiz olacak şekilde destekleme miktarı kadar kredi kullandırıldığını söyledi.

Bankada kartına tanımlanan desteklemenin mazot ve gübrede kullanılabildiğini, nakit kullanılmadığına vurgu yapan İpar, “Mazot ve gübre alımlarında bazı bayiler komisyon keserken, bazıları da kesmiyor. Normalde bayiler pos makinesi kullanmasından dolayı kesme zorunluluğu var. Erken almak isteyenler kredi olarak kullanacak ve bu komisyonu da kabullenecek. Çiftçi mazot ve gübre almak zorunda, başka şansı yok, çünkü şu an ekim dönemine girdik. Bölgede de yağmurlar yeni yeni başladı ve ekime başladı. Arazilerin yüzde 50’si ekilmemiş durumda” dedi.

TOBB Başkanı Hisarcıklioğlu, CACCI Başkan Yardımcılığı'na yeniden seçildi

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu'nun (CACCI) Başkan Yardımcılığı görevine yeniden seçildi.

Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu'nun (CACCI) Başkan Yardımcılığı görevini 2014'ten bu yana yürüten Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) Başkanı Rifat Hisarcıklioğlu, 2023-2024 yılları için yeniden seçildi.

Avustralya'nın Melbourne şehrinde yapılan konsey toplantısında, mevcut Başkan Samir Modi ise görevini Avustralya'dan Peter McMullin'e devretti.

Tayvan'da, 10 ulusal ticaret odası tarafından 1966 yılında kurulan Asya-Pasifik Ticaret ve Sanayi Odaları Konfederasyonu, 28 ülkeden yaklaşık 3 milyon şirketi temsil ediyor.

Küresel enflasyon zirveyi geride bıraktı

Küresel enflasyon uzmanlara göre yüzde 12,1 ile zirveyi gördü ve 2023 enflasyonun hız kestiği bir yıl olacak. Ancak merkez bankalarının hedefine 2023'te de ulaşılması beklenmiyor. Ancak enerji ve Çin düşüşü durdurabilir.

Uzmanlara göre ana göstergeler küresel enflasyonun zirve yaptığını ve önümüzdeki dönemde düşeceğini gösteriyor. Financial Times'a konuşan birçok ekonomist 2022 yılında tarihi rekor düzeylere ulaşan küresel enflasyonun bu rekor düzeylerden düşmeye başladığına işaret eden verilere vurgu yapıyor.

Fabrika çıkış fiyatları, navlun ve emtia fiyatlarındaki artışın yavaşladığı aktarılan analizde enflasyon beklentileri de rekor düzeylerden düşmeye başlamış durumda. Küresel tedarik zincirlerindeki fiyat baskıları da düşüş eğiliminde. ABD Merkez Bankası (Fed) başta olmak üzere, merkez bankalarının - Türkiye hariç - koordine şekilde faizleri artırması fiyat baskılarını bir nebze azaltmaya başladı.

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Moody's tahminlerine göre küresel enflasyon ekim ayında yüzde 12,1 ile tarihi rekorunu gördü.

Kuruluşun başekonomisti Mark Zandi "Enflasyon muhtemelen zirveyi gördü. Yüzde 12,1 tüketici fiyatlarının gördüğü en yüksek düzey olacak" değerlendirmesini yapıyor. Capital Economics ise gelişmek- Küresel enflasyon uzmanlara göre yüzde 12,1 ile zirveyi gördü ve 2023 enflasyonun hız kestiği bir yıl olacak. Ancak merkez bankalarının hedefine 2023'te de ulaşılması beklenmiyor. Ancak enerji ve Çin düşüşü

durdurabilir. te olan pazarlarda enflasyonun zirveyi daha da önce gördüğünü Brezilya, Tayland ve Şili’de fiyatların düştüğünü aktarıyor.

Capital Economics başekonomisti Jennifer McKeown küresel manşet enflasyonun 2023’te talebin zayıflamasına bağlı olarak birçok emtiada fiyatların gerilemesiyle birlikte düşmeye başlayacağını öngörüyor. Kuruluşun tahminlerine göre “Gıda ve enerjinin enflasyona etkisi azaldıkça gelişmiş ekonomilerde önümüzdeki altı aylık dönemde manşet tüketici enflasyonlarından 3 puan düşecek”.

Almanya başta olmak üzere İngiltere, İspanya, Portekiz, Polonya, Danimarka da dahil birçok Avrupa ekonomisinde üretici fiyatları da düşmeye başladı. Almanya’da ekim ayında üretici fiyatları bir önceki aya göre yüzde 4,2 düşerek 1948’den bu yana en keskin aylık düşüşü kaydetti. ABD ve İngiltere’de de yıllık üretici enflasyonu yazın başından bu yana yavaşlıyor. G20 ekonomilerinin bir çoğunda ekim ayında üretici enflasyonu düşmese de yıllık bazda yavaşlamaya başladı. Reuters ekonomistleri Euro Bölgesi’nde çarşamba günü yayınlanacak kasım enflasyonunun ekimdeki yüzde 10,6 düzeyinden yüzde 10,4’e gerilemesini bekliyor. Birçok ekonomist enflasyonun İngiltere, Euro Bölgesi ve Avustralya’da bu çeyrekte zirve yapıp düşmeye başlayacağını öngörüyor.

S&P Global satınalma yöneticileri anketlerine göre ABD’de de enflasyon hız kesiyor. İmalat ve hizmet sektöründe maliyetler kasım ayında Aralık 2020’den bu yana en düşük hızda artıyor.

Merkez hedeflerine uzun süre ulaşamayacak

Küresel enflasyonda rekor düzeylerden düşüş beklense de, uzmanlara göre merkez bankalarının hedeflerine uzun bir süre ulaşamayacak. Çoğu merkez bankasının hedefi enflasyonun yüzde 2 düzeylerinde olması. Ancak PGIM Fixed Income Avrupa Başekonomisti Katharine Neiss’in da ifadeleriyle “Enflasyonda gelişen dünyada birçok ekonomide hedef olan yüzde 2 düzeyine hızlı bir düşüş beklemeyin”. Enerji ve gıda fiyatlarının hariç tutulduğu çekirdek enflasyon birçok ülkede manşet enflasyondan daha sonra zirve yapacak. Yüksek enerji fiyatlarının tedarik zincirine olan yansıması yavaşça azalacak. Citi uluslararası ekonomi küresel direktörü Nathan Sheets de aynı fikirde: “Birçok gösterge birçok üründe enflasyonun keskin şekilde düşeceğine işaret etse de, yüksek enflasyon bir süre daha, en azından gelecek yılın büyük bir kısmında devam edecek”. The Economist’te yer alan “Küresel resesyon bile enflasyonu düşüremeyebilir” başlıklı analizde de enflasyonun düşmesinin kolay olmayacağı, resesyona rağmen istihdam piyasasındaki güçlü seyir ve ücret enflasyonunun fiyat baskılarının devam etmesine yol açabileceği vurgulanıyor. Bu hafta ABD’de açıklanacak istihdam piyasalarına ilişkin verilerin, ABD Merkez Bankası’nın (Fed) aralıktaki para politikası kararı öncesinde beklentiler üzerinde belirleyici olması öngörülürken, para piyasalarında bankanın gelecek ayki toplantıda yüzde 75 ihtimalle 50, yüzde 25 ihtimalle 75 baz puan faiz artıracığı fiyatlanıyor.

Enerji darboğazı ve Çin düşüşü durdurabilir

Bazı ekonomistler enerji darboğazının kötüleşmesi ve Çin ekonomisinin karantinalardan çıkması durumunda enflasyondaki düşüşün yavaşlayacağı görüşünde. Küresel petrol fiyatları arz kesintileri karşısında hala hassas durumda ve Avrupa Birliği'nin Rus petrolüne ambargo uygulamaya başlaması Hargreaves Lansdown yatırım ve piyasa analisti susannah Streeter'a göre Euro Bölgesi ve İngiltere'de fiyatların yükseleme devam etmesiyle sonuçlanabilir. Rusya'nın tavan fiyat uygulaması karşısında petrol ve doğalgaz arzını daha da azaltması da yine fiyat baskılarını artıracak bir unsur olarak görülüyor. Ayrıca Çin ekonomisinde şu anda yaygın gösterilere neden olan sıfır COVID politikalarından vazgeçilmesi durumunda da hem enerji hem emtia fiyatlarında yeniden bir sıçrama görülmesi olası.

Mevduatın yüzde 66'sı ilk 5 bankada

TBB'nin 9 aylık bilanço verilerinden yaptığı karşılaştırmalı tablolara göre sektörde ilk beş banka kredilerin yüzde 64,4'ünü verirken mevduatın da yüzde 65,6'sını toplamış durumda. Net dönem kârında ise lider Garanti BBVA.

Şebnem TURHAN

Türkiye Bankalar Birliği'nin üyelerinin ilk 9 aylık bilançolarından yaptığı hesaplamalara göre kamu bankaları toplam mevduatın yüzde 44,7'sine, yerli özel bankalar yüzde 31,5'ine, yabancı sermayeli bankalar ise yüzde 23,8'ine sahip. Mevduatta ilk beş bankanın payı ise yüzde 65,6'ya ulaşıyor. Kredilerde de durum değişmiyor. Yine ilk 5 banka toplam kredilerin de yüzde 64,4'ünü kullandırmış durumda.

TBB'nin üç aylık karşılaştırmalı bilanço verilerine göre üye bankalar içinde kamu bankalarının kredilerdeki payı yüzde 43,2 olurken yerli özel bankaların yüzde 32,5, yabancı sermayeli bankaların ise yüzde 24,2 oldu. Ziraat Bankası hem kredilerde hem de mevduatta liderliği bırakmadı. Ziraat Bankası'nın mevduattaki payı yüzde 20,2 olurken, krediler içindeki payı ise yüzde 18,2 olarak belirlendi. Ziraat Bankası net dönem karında ise 24.8 milyar lira ile beşinci sırada yer aldı. Diğer kamu bankası Vakıfb ank kredilerdeki yüzde 13,1'lik mevduatta yüzde 12,6'lık payı ile ikinci sırada yer aldı. Vakıfb ank'ın net dönem karı ise 15.6 milyar lira ve TBB üyesi bankalar arasında altıncı sırada bulunuyor. Halkbank hem kredi hem de mevduattaki yüzde 11,9'luk payı ile üçüncü sırada yer alıyor. Bankanın net dönem karı ise 8.9 milyar lira seviyesinde.

Özel bankalarda en fazla çalışan İş Bankası'nda Kamu bankalarının ardından İş Bankası hem kredilerde hem de mevduattaki payı ile en büyük özel banka konumunda. İş Bankası'nın kredilerdeki payı yüzde 11,5, mevduattaki payı ise yüzde 11 seviyesinde. Bankanın net dönem karı da 38 milyar

lira ve bankalar arasında üçüncü sırada bulunuyor. İş Bankası Ziraat Bankası ile birlikte en fazla çalışanın bulunduğu banka olarak da öne çıkıyor. Ziraat Bankası 24 bin 531 çalışanı ile en fazla çalışana sahip banka olurken İş Bankası da 22 bin 925 çalışanı ile özel bankalar arasında birinci sektörde ise ikinci konumda. Üçüncülük ise 20 bir 395 ile yine bir kamu bankası Halkbank'ın elinde.

Yabancı sermayeli bankalar arasında ise liderlik Garanti BBVA'da. Garanti, yüzde 9,7 kredi payı ve yüzde 9,9 mevduat payı ile toplam sektörde de beşinci sırada yer alıyor. Garanti BBVA net dönem karında ise 38.6 milyar lira ile birinci sırada. Çalışan sayısı bakımında da Garanti BBVA 18 bin 766 kişi ile tüm sektörde dördüncü yine yabancı sermayeli bankalar arasında birinci sırada bulunuyor.

Akbank yüzde 8,1 kredi payı ve yüzde 8,2 mevduat payına sahip durumdayken net dönem karında 38.2 milyar lira ile sektörün ikincisi oldu. Yapı Kredi Bankası yüzde 9 kredi, yüzde 8 mevduat payı ile sektörde yedinci sırada yer alırken net dönem karında 35.3 milyar lira ile dördüncü sırada bulunuyor.

QNB Finansbank yüzde 5,2 kredi, yüzde 4,6 mevduat payı, Denizbank yüzde 4,6 kredi, yüzde 4,4 mevduat payı, TEB yüzde 2,4 kredi, yüzde 2,6 mevduat payı ile ilk 10 banka arasında yer almayı başardı.

Net dönem kârında lider Garanti (milyon TL)		Çalışan sayısında liderlik Ziraat'te		Bankaların kredi ve mevduatta payı (%)		
Garanti BBVA	38.607	Ziraat Bankası	24.531		Kredi payı	Mevduat payı
Akbank	38.223	İş Bankası	22.925	Ziraat Bankası	18,2	20,2
İş Bankası	38.010	Halkbank	20.395	Vakıfbank	13,1	12,6
Yapı ve Kredi	35.315	Garanti BBVA	18.766	Halkbank	11,9	11,9
Ziraat Bankası	24.833	Vakıfbank	16.850	İş Bankası	11,5	11
Vakıfbank	15.610	Yapı ve Kredi	15.758	Garanti Bankası	9,7	9,9
Denizbank	14.233	Denizbank	12.892	Akbank	8,1	8,2
QNB Finansbank	11.471	Akbank	12.470	Yapı Kredi	9	8
Halkbank	8.905	QNB Finansbank	11.383	QNB Finansbank	5,2	4,6
TEB	8.302	TEB	8.594	Denizbank	4,6	4,4
Kaynak: TBB		Kaynak: TBB		TEB	2,4	2,6
				ING Türkiye	1,9	0,9
				HSBC	0,6	1
				Kaynak: TBB		

Döviz mevduat faizleri 18 Kasım haftasında yükseldi

Merkez Bankası verilerine göre bankaların TL mevduat için uyguladıkları faiz oranı 18 Kasım haftasında bir önceki haftaya göre 37 baz puan azalışla yüzde 15,91'e indi, dolar mevduat faizi 13 baz puan artışla yüzde 2,69'a ve Euro mevduat faizi 8 baz puan artışla yüzde 0,92'ye çıktı. TL bazlı ticari kredilerin faizi ise 11 baz puan artışla yüzde 16,40'a yükseldi. TL bazlı konut kredi faizi 17 baz puan azalışla yüzde 21,56'ya; taşıt kredi faizleri 20 baz puan azalışla yüzde 25,11'e ve ihtiyaç kredi faizleri 14 baz puan azalışla yüzde 30,72'ye geriledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Sözleşmeli Personel statüsünü yeniden belirledik

Cumhurbaşkanı Erdoğan sözleşmeli kamu personelinin durumuyla ilgili "3 yılı dolmuş sözleşmeliler hemen aday memurluğa geçiş yapabilecektir. Mahalli idareler dahil sözleşmeli personelin kadroya geçişlerinde 3 yıl bu statüde çalışmış olma şartı aranacak." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuşmasından önemli satır başları şöyle:

"İstiklal Caddesi'nde meydana gelen bombalı saldırıda 6 vatandaşımız hayatını kaybetti. Eylemle bağlantılı çok sayıda kişi yakalandı. Biz bu saldırılarla verilmek istenen mesajı gayet iyi anlıyor ve cevabını da veriyoruz.

Rusya ve Ukrayna liderleriyle yaptığımız görüşmelerle bölgemizdeki krizin etkisini en aza düşürmeyi hedefliyoruz. Tahıl sevkiyatının 120 gün daha uzatılmasını sağladık.

Güney sınırlarımız boyunca yürüttüğümüz harekatlarda büyük kayıplar veren terör örgütü, havan saldırıları ile masumları hedef aldı. Terör örgütünü son militanına kadar yok etme ahdini bir kez daha tekrarlıyoruz.

Düzce'deki deprem

Depremi ardından bakanlarımız ve kurumlarımız vatandaşlarımızın yanında yer aldı. Depremde 87 milyon lira acil yardım ödeneği kullanılmış, 11 bin hanenin hafif

hasarının tamiri için destek sağlanması kararlaştırılmıştır.

Depremde ağır hasar aldığı tespit edilen 457 konutun yerine TOKİ tarafından yenileri süratla inşa edilecektir.

Sınırdan 30 km derinlikteki güvenlik koridoru hedefimizdir

Son dönemde sınırlarımız içerisinde ve dışında yoğunlaşan güvenlik tehditleri ile hareketleri ayrıntılı bir şekilde değerlendirdik. Pençe-Kilit hareketinde verdiğimiz 7 şehidimize Allah'tan rahmet diliyoruz. Ülkemizin sınırlarını 30 km derinliğinde bir güvenlik şeridi ile koruma altına alma kararımız yaşadığımız her hadise ile biraz daha güçlenmektedir.

Biz vatan topraklarının ve insanlarımızın güvenliğini ilgilendiren adımları atarken kimseden izin almadığımız gibi kimseye hesap vermeyiz.

Hiç kimse Türkiye'nin güvenlik ve huzur çemberini genişletme amaçlı askeri hareketlerinden rahatsız olmasın. Hiç kimse, Türkiye'nin adalet ve dayanışma odaklı politikalarından, dostluk ve işbirliği merkezli diplomatik açılımlarından rahatsız olmasın.

Operasyon yürüttüğümüz bölgelerde yaşayan kardeşlerimizin endişesi olmasın. Attığımız her adım, coğrafyamızın insani ve tarihi mirasına sahip çıkarak hepimiz için daha güzel bir geleceğin alt yapısını inşa etme amacı taşımaktadır.

Karşıma çıkartılan teröristlerin de onları üzerimize salanların da topunu tek bir şehidimiz tırnağına değiştirmeyiz. Her şehidimiz öfkemizi kabartan, gücümüzü katmerleyen, kararlılığımızı perçinleyen bir yürek yaramızdır. Teröristleri o çok güvindikleri ülkeler de hayatlarını pazara çıkaran terör baronları da kurtaramayacak.

KAMUDAKİ SÖZLEŞMELİ PERSONELE KADRO DÜZENLEMESİ

- **3 YILLIK SÖZLEŞMELİ PERSONEL**
Kamuda **3 yılı dolmuş** sözleşmeli personel **aday memurluğa geçiş** yapabilecek
- **3+1 YILDA TAMAMLANACAK**
1 yıllık aday memurluk sonrasında, **3+1 yılda kadroya geçiş tamamlanacak**
- **227 BİN KİŞİ DOĞRUDAN KADROYA GEÇEBİLİR**
Daha önceki düzenlemenin dışında tutulan **227 bin kişi doğrudan kadroya** geçebilecek
- **424 BİN PERSONEL İSTEĞE BAĞLI**
520 bin sözleşmeli personelden **424 bini isteğe bağlı olarak** kadroya geçebiliyor

28.11.2022

Sözleşmeli kamu personelinin durumu

Kamudaki sözleşmeli personelin kadroya geçirilme hususunu değerlendirdik. Mevzuat karmaşasını gidermek suretiyle sözleşmeli personel statüsünü yeniden belirledik. Mali idareler dahil olmak üzere sözleşmelilerin 3 yıl bu statüde çalışma şartı aranacaktır.

Sözleşmeliden kadroluya geçiş 3+1 yıl sonunda gerçekleşecektir. Ayrıca 1 yıl da aday memurluk süresi olacaktır. Henüz bu süreyi doldurmayanlar ise 3 yılın sonunda aynı hakları elde edecektir.

Yeni statüye göre kamudaki 520 bin sözleşmeli personelden 424 bini isteğe bağlı olarak kadroya geçebiliyor. Sözleşmeden kadroluya geçmek istemeyen personelin hakları şahsa bağlı olarak devam edecek. Kadroya geçen personel, kurumlar arası nakil hakkında 4 yıl sonunda kavuşacaktır. Düzenlemenin en kısa sürede Meclis'e sunarak yasalaşmasını sağlayacağız.

Merekla beklennnen EYT düzenlemesi

Emeklilik için yılını doldurup yaş şartını bekleyenler için yaptığımız çalışmaları da en kısa sürede tamamlayıp kamuoyuna açıklayacağız.

Dünya Ticaret Örgütü: Küresel mal ticaret yavaşlayacak

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Mal Ticareti Barometresi'nin küresel ithalat talebinin zayıflamasıyla trendin altına düştüğünü bildirdi.

DTÖ, Küresel Mal Ticaret Barometresi Kasım Raporu'nu yayınladı. Ekimde 100 olan Mal Ticareti Barometresi kasımda 96,2'ye geriledi. Örgüt, ithalat talebinin zayıflaması nedeniyle küresel mal ticaretinin yavaşlayacağını öngördü.

Raporda "küresel ekonomi güçlü rüzgarlarla sarsılmaya devam ederken", küresel mal ticaretindeki büyümenin, 2022'nin son ayları ile 2023'de yavaşlamasının muhtemel olduğu vurgulandı.

Örgütün Mal Ticareti Barometresi'nde kasımdaki gerilemenin, DTÖ'nün Ukrayna'daki savaş, yüksek enerji fiyatları ve büyük ekonomilerde parasal sıkılaştırma da dahil olmak üzere birkaç ilgili şok nedeniyle 2022'de yüzde 3,5 ve 2023'te yüzde 1 oranında küresel mal ticareti büyümesi öngören 5 Ekim'den yayınlanan tahminleriyle tutarlı olduğu belirtildi.

DTÖ, 5 Ekim'de küresel ticaretin görünümüne ilişkin raporunda, 2022 için küresel mal ticaretine ilişkin büyüme beklentisini 0,5 puanlık artışla yüzde 3,5'e yükseltmişti. Bunun yanında büyük ekonomilerde farklı sebeplerle büyümenin yavaşlamasının ithalat talebini azaltacağı beklentisiyle 2023'e yönelik tahminini ise yüzde 3,4'ten yüzde 1'e indirmişti.

DTÖ'nün raporunda, "Avrupa'da Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklanan yüksek enerji fiyatları hane halkı harcamalarını baskılayarak ve üretim maliyetlerini artıracaktır. ABD'de para politikasında sıkılaştırma konut, motorlu taşıtlar ve sabit sermaye yatırımı gibi alanlarda faize duyarlı harcamaları darbeleyecek." denilmişti.

TÜSİAD Başkanı da acı gerçeği söyledi

TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, “Düşük TL ve ucuz iş gücü ile Türkiye’nin rekabet gücünün sürdürülebilir olabileceğini düşünmüyorum.” dedi.

Bloomberg HT’ye konuk olan TÜSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Orhan Turan, para ve maliye politikalarının iş dünyasına etkisini ve reel sektörün finansmana erişim sorununu değerlendirdi.

Turan, Türkiye’deki istihdam piyasasına ilişkin yaptığı yorumda, katma değerli üretim yapılabilmesi için ara eleman sorununun çözülmesi ve bu konuda bir ulusal stratejinin oluşturulması gerektiğini önerdi. Nitelikli insan kaynağı olan şirketlerin ileride daha rekabetçi olacağını belirten Turan, **“Bugün en önemli şey nitelikli insan kaynağı. Nitelikli insan kaynağını kaybetmeyip, onları Türkiye’ye çekmemiz gerek.”** dedi.

Turan 2023 yılı asgari ücret tutarına da değindiği konuşmasında, “Enflasyonun üzerinde, refah payı olan bir asgari ücret artışı olabilir. İşveren çalışanını enflasyona karşı korumak zorunda.” ifadelerini kullandı.

Ucuz iş gücü stratejinin uygulanması hakkında değerlendirmede bulunan Turan, **“Düşük TL ve ucuz iş gücü ile Türkiye’nin rekabet gücünün sürdürülebilir olabileceğini düşünmüyorum. Bu, 50 yıl önce Uzak Doğu’nun stratejisiydi. Rekabetçi kur ucuz, iş gücüyle ihracatı büyütmek. Bunları yaptığınızda 5-6 ay nefes alıyorsunuz ama sürdürülebilir hale getiremiyorsunuz.”** dedi.

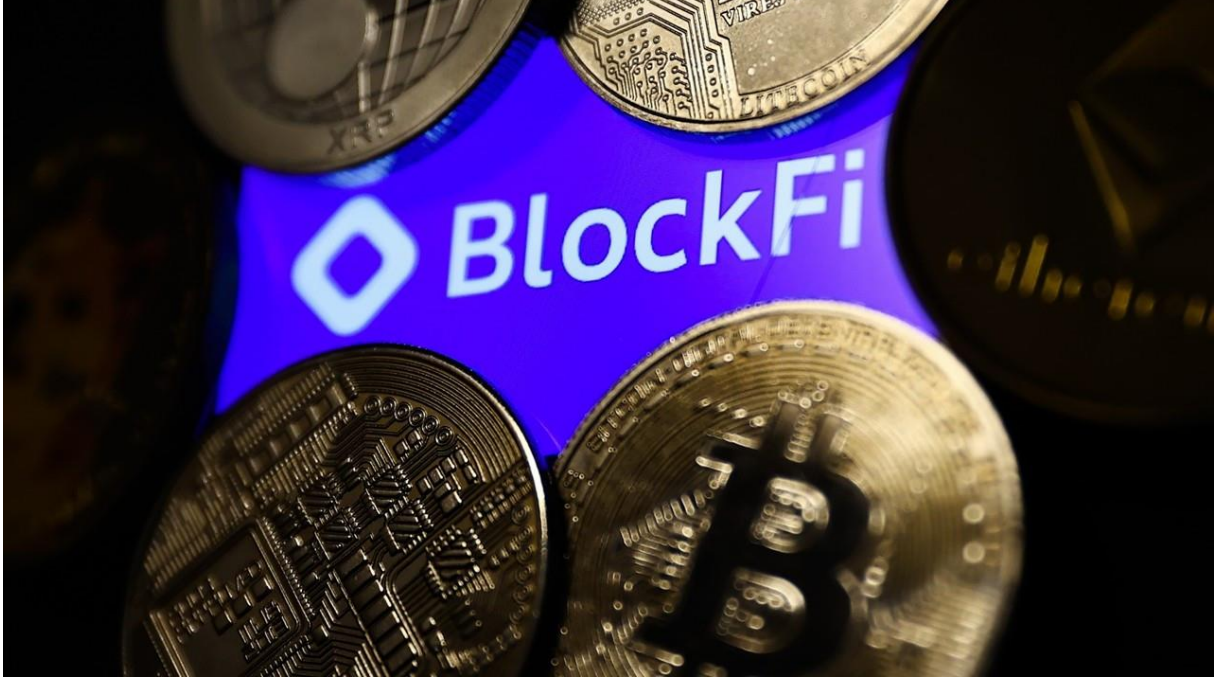
İHRACATTA YAVAŞLAMA VAR

Turan, ihracatın Euro/Dolar paritesinden olumsuz etkilendiğini belirttiği konuşmasında, Eylül'den itibaren ihracattaki yavaşlamayı net bir şekilde gördüklerini dile getirdi. Turan, işletme sermayesi ve şirketlerin krediye erişimi hakkında yaptığı değerlendirmede şu ifadeleri kullandı:

“2022’de şirketlerin işletme sermayesi ihtiyacı arttı. Geçen yıl 100 bin dolar işletme sermayesi olan bir şirketin 200, hatta 400 bin dolara ihtiyacı var. Reel sektörün finansmana erişimi rahat olmalı. Son dönemde finansmana erişim ihracatçı firmalar dışında çok kolay değil. Ticari kredilere erişimin rahat olduğunu keşke söyleyebilseydik. Yatırım kredilerine ulaşmak, uzun vadeli kredi almak kolay değil. Şirketler için kredi limitlerinin artması gerek.”

İflas zincirine bir halka daha eklendi

Kripto para borsası FTX ile bağlantılı şirketlerden biri olan BlockFi de iflas başvurusunda bulundu.

ABD merkezli kripto para kredi kuruluşu BlockFi, iflas başvurusunda bulundu.

İflas başvurusu, en büyük kripto para borsalarından FTX'in çöküşünden yaklaşık iki hafta sonra gerçekleşti.

FTX'in iflasının ardından para çekme dahil tüm işlemleri askıya alan BlockFi, şirketin yeterli likiditeye sahip olduğunu duyurmuştu.

Ancak şirket bugün New Jersey Bölgesi İflas Mahkemesi'ne iflas başvurusunda bulunduğunu açıkladı.

Şirketin, iflas süreci başlayan FTX'le yüz milyonlarca dolarlık kredi anlaşması bulunuyordu.

BlockFi, FTX'i 275 milyon dolar ile ikinci en büyük alacaklısı olarak listelemişti.

Ayrıca BlockFi, sahip olduğu kripto paraların bir kısmının da satışını gerçekleştirdi. Şirket, bu satışlardan 238 milyon 600 bin dolar daha nakit elde etti.

İş Bankası'ndan her büyük ovaya tarım ihtisas şubesi

Ali Ekber YILDIRIM

29 Kasım 2022 Salı

Türkiye İş Bankası'nın organizasyonu ile geçen hafta Manisa Saruhanlı'da çiftçilerle buluştuk. Saruhanlı'nın seçilmesi tesadüf değil. Türkiye İş Bankası, 16 Haziran 2022'de ilk tarım ihtisas şubesini burada açtı. Daha doğrusu 1966 yılından bu yana faaliyet gösteren yani 56 yıl önce açılan şubesini tarım ihtisas şubesine dönüştürdü. İş Bankası Genel Müdürü Hakan Aran, Gediz Ovası'ndaki Saruhanlı Şubesi gibi, Türkiye'nin büyük ovalarının hepsinde "tarım ihtisas şubeleri" faaliyet gösterecek. Yani tarıma daha çok önem verilecek. Daha çok destek sağlanacak. Teknoloji, finansman ve tarım işbirliği ile tarımda yeni bir hikâye yazılacak.

İş Bankası İzmir Bölge Tarımdan Sorumlu Müdür Yardımcısı İsmail Külahlı ile birlikte İzmir'den Saruhanlı'ya gittik. Saruhanlı'da Şube Müdürü Murat Kaygısız kendisi gibi genç ekibiyle bizi karşıladı.

Saruhanlı için tarımın önemi

Bilmeyenler için Saruhanlı'yı biraz anlatalım. Nüfusunun yüzde 80'ini tarımla uğraşıyor. İlçede yaygın olarak tarımı yapılan 6 temel ürün/alan var. Bağcılık, zeytincilik, tütün, hububat(buğday ve arpa), mısır ve sebzeçilik. Özellikle domates, kopya biber ve hıyar üretimi son yıllarda yaygınlaşıyor. Kurutulmuş domates, közlenmiş biber ve turşuluk hıyar için yapılan üretiminin önemli bölümü işlenerek ihraç ediliyor.

Mera alanlarının yetersiz olması nedeniyle hayvancılık yaygın değil. Hayvancılık yapanların da bir bölümü son dönemde artan yem maliyetleri nedeniyle sektörden çekildiklerini söylüyor.

İlçenin en büyük avantajı ise tarım arazilerinin yüzde 65'inin sulanabiliyor olması. Yılda iki ürün alınan Saruhanlı'da, büyük çiftçiler de var, küçük ölçekli üretim yapanlar da.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın her yıl yayınladığı Havza Modeline göre 2022 üretim yılında Saruhanlı'nın destekleme kapsamındaki ürünleri; arpa, buğday, mısır(dane), pamuk, yem bitkileri, zeytin ve zeytinyağı olarak belirlenmiş.

Çiftçilere dünyada ve Türkiye'de tarım ve gıdadaki son gelişmeleri ve geleceğe ilişkin beklentileri anlattıktan sonra karşılıklı soru ve yanıtlarla sohbet ilerledi.

Mazot ve gübre desteğinde kafalar hala karışık

Çiftçilerin en çok merak ettiği ve soru sorduğu konuların başında tarımsal destekler oldu. Özellikle mazot ve gübredeki yeni uygulama ile ilgili kafalar hala karışık.

Bildiğiniz gibi Tarım ve Orman Bakanlığı bu yıl mazot ve gübre desteğinde farklı bir uygulama başlattı. Normalde Nisan-Mayıs 2023'te ödenmesi öngörülen mazot ve gübre desteği erkene çekildi. Mazot ve gübre desteğini erken almak isteyen çiftçiler yapacakları başvuru ile Ziraat Bankası'ndan kendilerine bir kredi hesabı açılıyor. Alacağı destek miktarı kadar para hesaba tanımlanıyor. Çiftçi bankanın verdiği kart ile sadece Ziraat Bankası Başak Kart anlaşmalı işyerlerinde açılan bu kredi tutarı ile mazot ve gübre alabiliyor. Verilen kredinin anaparasını Tarım ve Orman Bakanlığı, faiz ve masraflarını ise Hazine ve Maliye Bakanlığı ödüyor. Yani çiftçinin geri ödeyeceği bir kredi değil.

Birçok yerde olduğu gibi Saruhanlı'da da bu konuda çiftçilerin kafası karışık. Neden sadece bir bankanın anlaşmalı işyerlerinden mazot ve gübre alımına zorlandıklarını sordular. Birçok çiftçinin hasat sonrasında zamlardan etkilenmemek için gübre aldığını bu nedenle gübre alımının zorunlu kılınmasının yanlış olduğunu ifade ettiler. Yine burada da dikkatimizi çeken, çiftçilerin bu yeni uygulama ile ilgili yeterince bilgilendirilmediği, bakanlığın mutlaka çiftçileri bilgilendirmesi gerektiği görülüyor.

Belirsizlik nedeniyle çiftçi ne ekeceğini bilmiyor

Çiftçilerin bir başka önemli sorusu, tarımdaki belirsizlik üzerineydi. "Yılbaşına geldik daha ne ekeceğimizi bilmiyoruz, karar veremiyoruz. Çünkü büyük bir belirsizlik var" diyerek şikâyetle bulundular.

Geçen sene pamuk fiyatı iyi diye pamuk ektiklerini ancak bu yıl yüzde 200-300 oranında artan maliyetlere rağmen pamuk fiyatının geçen yılın gerisinde kaldığına dikkat çektiler. Bir çiftçi pamuğa tekrar tövbe ettiklerini, artık pamuk ekmeyeceklerini söyledi. Dünyada tekstildeki durgunluğu anlatmaya çalışsam da çiftçiler haklı olarak, durgunluk geçince pamuk ithal edileceğini üreticiye verilmeyen desteğin ithalata verileceğini ifade etti. Açıkçası haksız da değiller.

Türkiye, uzun yıllardır 1 milyon ton lif pamuk üretim hedefine ulaşmak için çaba gösteriyordu. Bu yıl üretim 1 milyon tonu aştı. Fakat çiftçi pamuk ektiğine pişman edildi. En azından Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi'nin ağzından düşürmediği fark ödemesi desteği devreye sokulabilirdi. Üç yıldır kütlü pamukta destekleme primi(fark ödemesi) kilo başına 1 lira 10 kuruş olarak uygulanıyor. Bu destek 2-3

liraya çıkarılabiliirdi. Ama destekte hiçbir artış yapılmadı. Üretici pamuğa yeniden küstü.

Edindiğimiz bilgi ve izlenimlere göre ülke genelinde olduğu gibi Saruhanlı'da da pamuk eken çiftçilerin en azından bir bölümü pamuk yerine diğer alternatif ürünlere yönelecek.

Üzümde maliyet fiyatın çok üstünde

Saruhanlı'nın ve Manisa'nın en önemli ürünü üzüm. Kurutulmuş üzüm, sofralık ve şaraplık olmak üzere ülkenin üzümdeki en önemli üretim merkezlerinden birisi. Üzüm konusunda da üreticiler çok dertli. Fiyatlara bakıldığında üzüm üreticisinin hep mağdur edildiğini belirten üreticiler, bağ alanlarını daraltmak zorunda kaldıklarını söyledi.

Bölgenin en önemli ürünü olan ve dünyaca bilinen sultaniye kuru üzüm alım fiyatını birkaç yıldır Toprak Mahsulleri Ofisi açıklıyor. Ofis'in üzüm alım fiyatı, 2019 yılında kilo başına 10 lira olarak açıklandı. 2020'de 12,5 lira ve 2021'de sadece 50 kuruşluk artışla 13 liraya çıkarıldı. Yani iki yılda fiyat sadece 1 lira artırıldı. Yüksek girdi maliyetlerine rağmen uygulanan düşük fiyat politikası üreticiye zarar ettiriyor.

Bu yıl ise Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından kuru üzüm alım fiyatı yüzde 100'ün üzerinde artışla kilo başına 27 lira açıklandı. İlk bakışta fiyat çok iyi diye düşünülebilir. Fakat, Saruhanlı'daki toplantıda üzüm üreticisi bir çiftçi bunun çok yetersiz kaldığını özetle şu sözlerle anlattı: " Fiyat yüzde 100 artırıldı diye söyleniyor. Bizim maliyetlerimiz yüzde 300-400 arttı. Bu nedenle bu fiyat maliyetlerin yanında çok düşük kaldı. İkincisi, Toprak Mahsulleri Ofisi, açıklanan bu başfiyattan hemen hemen hiç üzüm almadı. Yani 9 numara kalitedeki üzümler 7 numara denilerek fiyat düşürüldü ve üretici tüccarın insafına bırakıldı. Tüccar ise, pestisit kalıntısını bahane ederek keyfine göre üzüm aldı. Biz diyoruz ki mademki pestisit sorunu var. O zaman üzümünü temiz teslim eden üreticiye prim verilsin. Diğer üzümlerle karıştırılmasın. Yani pestisit faturası işini doğru yapan çiftçiye kesilmesin."

Çiftçilerin örgütlenme oranı yüksek, etkinliği zayıf

İl Tarım ve Orman Müdürlüğü verilerine göre Manisa genelinde tarım sektöründe faaliyet gösteren oda, kooperatif, üretici birliği, damızlık birliği ve benzeri toplam 280 örgüt var. Bu örgütlere ortak/üye 38 bin 888 çiftçi var. Yani çiftçilerin yüzde 53'ü örgütlü. Genel kurullara katılım oranına bakıldığında kooperatiflerde yüzde 21, ıslah amaçlı yetiştirici birliklerinde yüzde 15, üretici birliklerinde ise yüzde 3,5 oranında. Toplamda genel kurullara katılım oranı ortalama yüzde 17,35 oranında. Örgüt çok, ama etkinlikleri çok az. Çok etkin olarak çalışan birkaç tanesini ayrı tutmak gerekiyor elbette.

Üreticiler örgütlenmedeki bu sorunlardan şikayet ediyor ancak daha güçlü ve etkin bir örgütlenme için yeterince çaba göstermiyor. İlçede 1942'den bu yana Tarış Tarım

Satış Kooperatifleri Birliği'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Saruhanlı Üzüm Tarım Satış Kooperatifi var. Ancak kooperatifin etkinliği, üreticilerin katılımı çok yetersiz. Elbette bu sadece üreticilerin ve Tariş'in eksikliği değil, uygulanan politikaların da sonucu. Dünya Bankası'nın dayatması ile 2000 yılında uygulamaya konulan Tarımda Reform Uygulama Projesi(ARİP) kapsamında çıkarılan 4572 Sayılı Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri Yasası ile kooperatifler, birlikler adeta yok edildi. Elleri kolları bağlandı. Bu nedenle Tariş eski etkinliğinde değil. Tariş yerine üzüm alımı ile Toprak Mahsulleri Ofisi görevlendiriliyor. Örgütlenme konusunda yapılacak çok iş var. Bu konunun daha detaylı olarak konuşulması, tartışılması gerekiyor.

Bilmeyenler için hatırlatalım, 4 birlikten oluşan Tariş İncir, Üzüm, Pamuk ve Yağlı Tohumlar Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri'nin kuruluşu 1915 yılına kadar dayanır. Ege Bölgesi'nin öncü ve en güçlü kooperatifler birliğidir. Tariş'in ikinci hecesi olan "iş" İş Bankası'ndan gelir. Her biri ayrı tüzel kişiliğe sahip olan birlikler, kuruluş yıllarında birliğe destek olan bankalardan Tarım Bankası'nın ilk hecesi "TAR" ile İş Bankası'nın ilk hecesi olan "İŞ" in birleşmesinden "TARİŞ" adını almıştır.

Türkiye İş Bankası'nın Genel Müdür Hakan Aran yönetiminde yeniden tarıma bu denli önem vermesi bankanın bir anlamda geçmişteki birikiminin de yansımasını ortaya koyacaktır.

Çiftçiler tarımda çalışacak işçi bulamıyor

Saruhanlı'nın bir başka önemli ürünü zeytin ve zeytinyağı da konuştuğumuz konular arasındaydı. Türkiye bu üretim sezonunda 2,9 milyon ton ile zeytinde üretim rekoru kırdı. Yine diğer üretim bölgelerinde olduğu gibi Saruhanlı'da da üreticilerin en önemli şikayetlerinden birisi işçi sorunu oldu. Çiftçiler zeytini toplayacak işçi, hayvanlara bakacak işçi bulmakta zorlandıklarını dile getirdi.

Toplantıda en çok dikkat çekici olan ise katılımcıların yaş ortalamasıydı. Birkaç genç dışında katılan çiftçilerin neredeyse hepsi 60 yaş üzeriydi. Bu sadece Saruhanlı'nın yada Türkiye'nin değil, dünyanın da en önemli sorunu. Türkiye, genç nüfusuyla övünen bir ülke. Gençlerin tarımda olması için özel programlar, destekler sağlanması gerekiyor. Öncelikle kırsaldaki yaşam seviyesinin düzenlenmesi gerekiyor. Bunun bir ülke politikası olarak ele alınması şart.

Özetle, Türkiye İş Bankası'nın her ovaya bir tarım ihtisas şubesi hedefi ülke tarımına önemli katkılar sağlayacaktır. Bankanın Tarım Bankacılığı Pazarlama Bölüm Müdürü Kerem Akıner'in yönetimindeki genç tarım ekibin çabaları ile önemli başarılarla imza atılacağını ve tarımda teknoloji, finans üçlüsü ile yeni bir hikâye yazılabileceğine bu toplantıdan sonra açıkçası beni de umutlandırdı.

Tarım ve gıda ihracatı 30 milyar dolara gidiyor, ekmeyenin tarlası kiralanacak

Sadi Özdemir

29 Kasım 2022 Salı

Tarım ve Orman Bakanı Vahit Kirişçi, Perşembe günü Güvenilir Ürün Platformu tarafından düzenlenen 'Tarım Varsa Hayat Var' konulu toplantıda önemli açıklamalarda bulundu. Bakan Kirişçi seçimler yaklaşırken 2002-2022 döneminde tarım ve gıdada üretimde, ihracatta ve desteklerde 'nerden nereye gelindiğini' anlattı, soruları yanıtladı. Mesela, tarım desteklerinin milli gelire oranı konusunda muhalefetin sıklıkla dile getirdiği rakamların hatırlatılması üzerine "Tarıma destekler çok sayıda faiz ve fiyat sübvansiyonunu da içeriyor. Dolaylı aktarımları dikkate alırsanız toplam desteklerin sorgulanan rakamların çok üzerinde olduğunu görürsünüz" dedi. Tarımda "üretim planlaması" konusunda ise 'su miktarına, toprak niteliğine' göre nerede ne ekilebileceğinin kesinleşeceğini ve kimsenin kafasına göre ürün ekemeyeceği anlattı. Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) başta olmak üzere e-devlet tabanlı dijitalleşmenin başladığını ve tamamlanacağını söyledi. Ekilmeyen araziler konusunda da "Ne yazık ki 2,5 ya da 3 milyon hektar arazimiz çeşitli sebeplerle ekilmiyor. Bu sorun için yeni teşvikler üzerinde çalışıyoruz ama aynı zamanda iki yıl üst üste ekilmeyen tarlaların sahibinden kiralanarak ekilmesini sağlayacak bir düzenleme getireceğiz" dedi.

20 yılda 87 milyar dolarlık dış ticaret fazlası

Bakan Kirişçi, bitkisel üretim ve hayvancılıktaki son durum, tohum meselesindeki 'komplo teorileri' gibi konulara açıklık getirdi. Temel rakamları özetle şöyle sıraladı: "2002- 2021 arası 19 yılın 15'inde tarım büyüdü. Bu nedenle stratejik ürünlerde hiçbir dönem bulunurluk sorunu yaşamadık. 2002'de ülkemizin tarım hasılası 25,1 milyar dolardı, 2021'de 44,7 milyar dolara yükseldi. Tarım ve gıda ürünleri ihracatı 2002'de 3,8 milyar dolardı, 2021'de 25 milyar dolara ulaştı. Bu yıl 30 milyar doları aşacağız. Zaten 9 aylık ihracatımız da 21,2 milyar dolar oldu. Tarım ve gıda ürünlerinde 20 yılda toplam 87 milyar dolar dış ticaret fazlası sağlandı. Toplam bitkisel üretimimiz, 98 milyon tondan 117,9 milyon tona yükseldi. Bu yıl 127,6 milyon ton bekleniyor."

Bir de tohum meselesi var ki "Türkiye kendi tohumlarını dışlayıp tamamını ithal ediyormuş" şeklinde sosyal medyada önü alınamayan yanlış bilgileri hepimiz hatırlarız. Bakan Kirişçi, "Son 20 yılda sertifikalı tohum üretimini, 145 bin tondan 1,3 milyon tona çıkardık. Şu an itibarıyla Türkiye'de kullanılan sertifikalı tohumun yüzde 96'sı yurt içinde üretiliyor ve yerli tohumlardan karşılanıyor. Tohum ihracatımızı 2002'de 17 milyon dolarken 2021'de 215 milyon dolara yükselttik ve 117 ülkeye tohum satıyoruz. Tohum dış ticaretinde ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 94" dedi. Hayvancılıkla ilgili aktardığı rakamlar ise "20 yılda büyükbaş hayvan sayımızı 9,9 milyondan 17,9 milyona çıkardık. Küçükbaş hayvan sayımızı da 32 milyondan 58,5 milyona yükselttik. Kanatlı hayvan sayımız 251 milyondan 398 milyona, arılı kovan sayımızı da 4,2 milyondan 8,7 milyona çıkarttı" şeklindeydi. Orman alanlarımızın da yine sanıldığığının aksine ciddi miktarda arttığını anlattı. Yeni projeler başlığında bence en önemlileri, kent tarımı uygulamaları ile şehirlerimizin mümkün olduğunca kendi sebze ve meyvesini üretmesine yönelik teşviklerin geleceğine yönelik açıklamasıydı. Bir de gençleri ve kadınları tarıma yönlendirmek için özel teşvikler çok konuşulacak gibi görünüyor. Mesela, kent tarımı kapsamında 57 adet 'ihtisas organize sanayi bölgesi projesi' geliştirilmiş ki Bakan Kirişçi, bunlardan en önemlisinin İzmir'de Dikili'de kurulacağını ve 3 bin 500 kişilik istihdam sağlanacağını belirtti.

Sokaktaki canlarımızı nasıl kurtarabiliriz?

Konya'da, hem de belediye barınağında korkunç hayvan cinayetleri işlendiği ortaya çıkınca sokak hayvanları konusu bir kez daha ısındı. Her hafta ya 'insanlara saldıran sahipli sahipsiz köpek' haberleriyle ya da 'vahşice öldürülen kedi köpek' haberleriyle karşılaşılıyor. İkisinin de asla olmaması gerekiyor. Toplum bu konuda da ikiye

bölündü. Sokak köpeklerinin insanlar için çok tehlikeli olduğunu savunanlar bir an önce hepsinin barınaklara toplanmasını isterken, karşı görüştekiler barınaklarda hayvanların açlık ve işkence içinde ölüme mahkûm edildiğini ve öldürüldüğünü, onlar için sokakların daha güvenli olduğunu savunuyor. Türkiye’de sokaklarda büyük çoğunluğu köpek ve adı ‘sahipsiz’ olsa da toplumca sağlıklarından ve beslenmelerinden sorumlu olduğumuz 10 milyona yakın hayvanımız olduğu tahmin ediliyor. Eğer, yüzde 70’in üzerinde kısırlaştırmayı başaramazsak 10 yıl sonra sayılarının 60 milyona ulaşacağı ileri sürülüyor. Çünkü bir dişi köpeğin altı ayda bir beş yavru doğurması ve yavrularının aynı şekilde devam etmesi durumunda beş yıl içinde soyundan 5 bin civarında köpek üreyeceği hesaplanıyor. Kedileri de siz hesaplayın. Şu anda sokaktaki 10 milyon hayvanın yüzde 30’unun bile kısırlaştırılmadığı söyleniyor. Bu konuyu bir an önce ‘barınak mı sokak mı’ tartışmasından çıkarıp ‘hem barınak hem sokak ama mutlaka kısırlaştırmak’ şeklinde konuşmalıyız. Çünkü 2 bine yakın belediyemiz olsa da sadece 240 civarı barınak var, çoğunun durumu vahim. Hayvanlar için kara delik gibiler. Belediyelerdeki veteriner hekim sayısı bin 500 kadar ve bu çok yetersiz. Belediye dışında en ucuz dişi köpek kısırlaştırma ücreti 2 bin 450 lira, erkek köpek 1.550 lira. Kediler için dışıde 1.800 lira, erkekte 1.250 lira. Kuduz aşısı da 250 lira. Belediyeler, barınakları hayvan severlerin sivil toplum örgütleriyle ve gönüllülerle birlikte kurup yönetmeli. Ülke genelinde 10 yıllık, ara hedefli kısırlaştırma seferberliği başlatmalıyız. Veteriner örgütleri, üyelerinin bu seferberliğe ülke genelinde ücretsiz katılmalarını sağlamalı. Halen ülkemizde 6 milyona yakın da sahipli evcil hayvanımız var ve bu nedenle 20 milyar liraya yaklaştığı tahmin edilen ‘evcil hayvan ekonomisi’ bulunuyor. Mama, ilaç, aksesuar üreticisi ve ithalatçıları da bu uzun soluklu kampanyaya sosyal sorumluluk duygusuyla mali kaynak ayırmalı.

KKM'den çıkan para nereye gider?

Alaattin AKTAŞ

29 Kasım 2022 Salı

✓ Dolar iki aydır 10 kuruş bandında oynuyor, faiz yüzde 12'ye indirildi. KKM'de başlayan çözümlenin hızlanması kaçınılmaz. KKM'den çıkacak para nereye gider?

✓ Faiz getirisi için DTH olarak belki yine bankaya ya da cüzdana konmak üzere nakit dövize...

✓ KKM faizinin yaklaşık bir kat üstünde olan faizle mevduata...

✓ İktidarın en çok istediği alan olan borsaya...

✓ Altın ya da gayrimenkule...

Kur korumalı mevduat hesabındaki tutar, uygulamanın başladığı geçen yılın aralık ayının son haftasından bu yana ilk kez 11-18 Kasım haftasında 9.5 milyar lira geriledi. KKM'de zaten bir süredir yavaşlama gözleniyordu; 4-11 Kasım haftasındaki artış 1 milyar lirayı bile bulmamıştı ve nihayet 11-18 Kasım haftasında bu düşüş yaşandı.

KKM'deki gerilemenin çok da şaşılacak bir yönü yok.

Tasarruf sahibi bu enstrümanı niye tercih etmişse, o tercihi sağlayan etkenler ortadan kalkınca bu sefer de KKM'yi bırakmaya başladı.

KKM'nin tercih edilmesindeki en büyük etken tabii ki TL tasarruf edenlere kur artışı kadar getiri sağlanmasıydı. Hele hele TL tasarruflara enflasyonun çok altında faiz verilirken görünürde TL'de durup dövizdeki artış kadar kazanç elde etmeyi kim istemezdi ki...

Ama son dönemde KKM yatırımcısı açısından “**tatsız**” gelişmeler olmaya başladı.

Bir kere KKM'ye girmenin ve bu hesapta durmanın temel motive kaynağı olan kur artışı sona erdi. Ağustos ayının son haftasında 18 liranın üstüne çıkan dolar kuru üç aydır neredeyse sabit sayılır. Dolar kuru hele hele son iki aydır 18.50-18.60 arasına sıkışmış gibi.

Kur artmayınca geriye getiri olarak faiz kalıyor. Ağustosun son haftasında Merkez Bankası politika faizi artık yüzde 13'tü ve buna göre KKM'de tavan faiz yüzde 16 olarak uygulanıyordu. Tavan faiz, politika faizine bağlı olarak geçen hafta daha da düştü ve yüzde 12'ye indi.

Döviz getirisi yok, faiz getirisi en fazla yüzde 12; tasarruf sahibi de **“Ben gidiyorum”** demeye başladı. Üstelik tasarruf sahibinin KKM hesabını kapatmaya başladığı 11-18 Kasım haftasında faiz hala yüzde 13.5'ti ama 12'ye inileceği biliniyordu.

Peki nereye?

KKM'deki artış durdu ve gerileme başladı. Önceki hafta yaşanan gerilemenin geçici olacağını kimse beklemiyor, bu devam edecek.

Artık merak edilen şu:

“KKM'ye gitmeyecek ve daha da önemlisi buradan çıkacak para nereye yönelecek?”

Seçeneklere bakalım...

KKM'DEN ÇIKIP DÖVİZ ALINIR MI?

Herhalde hiç kimse bankada döviz artışına endeksli olarak KKM'de duran parasını **“Döviz artmıyor”** diye çekip bu parayla döviz almaz. Bu yapılırsa da iki nedenle yapılır:

■ KKM'de vade en kısa üç ay. Oysa parasını üç aylığına bağlamaktan vazgeçenler KKM'den çıkıp doğrudan döviz alabilir.

■ KKM'de dövizin herhangi bir faiz getirisi yok, yalnızca kur artışının kazancı söz konusu. Oysa şimdi bankalar döviz hesaplarına geçmişe göre yüksek sayılabilecek oranda faiz veriyor. İşte bu yüzden alacağı döviz DTH olarak bankada tutmak isteyenler tabii ki KKM'den çıkabilir. Bir dönem bankalar DTH için neredeyse hiç faiz vermiyordu. Oysa şimdi Merkez Bankası verilerine göre, tüm bankalar ortalamasında altı aya kadar vadeli dolar cinsi hesaplara yüzde 5.63 faiz uygulanıyor. Euroda ise altı aya kadar vadeli hesapların faizi yüzde 2.40 düzeyinde. Ancak bu faizi tüm bankaların vermediğini, ayrıca faiz oranının sık sık değiştiğini dikkate almak gerek. Ama sonuçta döviz mevduatına iyi kötü bir faiz var. KKM'de ise dövize faiz yok.

MEVDUAT FAİZİ KKM FAİZİNİN ÇOK ÜSTÜNDE

KKM'de şu an ya kur artışı kadar getiri olanağı var ya da yıllık en fazla yüzde 12 faiz getirisi... KKM'yi tercih edenler için faiz baştan beri zaten ikinci plandaydı da, şimdi “**Kur artışı yoksa faizi var**” denilecek durum da ortadan kalktı.

KKM'de duran bir tasarruf sahibi en fazla yüzde 12 faiz alabilecek. Oysa bankalarda mevduat faizi ortalama yüzde 20-21 dolayında. TL mevduata çok daha yüksek faiz veren bankalar da var.

Hele hele toplam mevduatında döviz cinsi olanların payı yüzde 50'yi aşan bankalara zorunlu olarak düşük faizli kamu kağıdı alma zorunluluğu getirilmesi bankaları TL mevduat toplamak için faizi daha da artırmaya yöneltebilir.

Dolayısıyla KKM'den çıkacak tasarruf sahibi için artık mevduat da bu enflasyona göre kötünün iyisi bir seçenek olarak görünmektedir.

BORSADA KAZANÇ DA BÜYÜK, RİSK DE...

İktidar döviz kurunu ne pahasına olursa olsun baskılayıp bu düzeyde tutmak isteyecek. Bu durum ne kadar uzun soluklu olursa, o kadar olmasına çalışılacak.

Peki KKM'den çözülme olmasın diye kur biraz gevşetilir mi? Pek sanmıyorum. Böyle bir durumda enflasyonla ilgili tüm hesaplar şaşar.

KKM'den çıkan paranın dövizde gitmesini önleyebilmek adına cazip alanlar yaratılmaya uğraşılacak ve vatandaş yavaş yavaş bu alana yönlendirilecek. Yani borsaya... Hem bu uzunca bir süredir yapılıyor zaten...

Kaldı ki herhangi bir yönlendirme olmasa bile borsayı tercih eden tasarruf sahipleri de çıkacak.

Borsada çok büyük kazanç olanakları bulunduğu tartışılmaz. Ancak aynı şekilde borsada büyük zarar riski olduğu da tartışılmaz. Yanlış bir tercih, yanlış şirket seçimi, küçük bir gerilemede panik halde zararına satış... Küçük yatırımcı bu tür hatalara çok sık düşer.

Dolayısıyla borsada yatırım için çok ince eleyip sık dokumak gerekir. Ama şu da bir gerçek, borsayla ilk kez tanışacak küçük yatırımcı istediği kadar detaylı inceleme yapsın, doğruyu bulamayabilir.

İşte bu durumlar için başvurulacak adres yatırım fonlarıdır. İlla hisse senedi mi almak istiyorsunuz, portföyü hisse senedinden oluşan onlarca fon var. Belki bir tek hisse senedinden elde edilen ölçüde getiri sağlanamaz; ama o bir tek hisse senedinin duruma göre anaparanızı önemli ölçüde eksiltmesi riskiyle de karşı karşıya kalmazsınız.

ALTIN DA BİR SEÇENEK

Türk halkının geleneksel tasarruf araçlarından olan altın da tabi ki şu dönemde yoğun ilgi görebilir. Hem takı, hem tasarruf aracı...

Zaten altın alanlar da öyle kısa dönemde al-sat yapma eğiliminde değildir. Altın uzun vadede hep kazandıran bir tasarruf aracı olarak görülmüş ve böyle düşünen vatandaş da pek haksız çıkmamıştır.

GAYRİMENKULE YÖNELME PEK OLMAZ

Bir adres de kuşkusuz gayrimenkul.

Ama gayrimenkulde hareket alanının çok daha sınırlı olduğunu kabul etmek gerekir. Gayrimenkulde finansal araçlar gibi bir hareket kolaylığı yok.

Üstelik fiyatların çok yüksek seyrediyor olmasından dolayı bu alana yönelmek hiç de kolay değil.

KKM'deki yatırımcı profilini bilmiyoruz ama zaten küçük tutarlı birikimlerle hesap açtırmış olanların sistemden çıksalar bile bir gayrimenkule güçlerinin yetmeyeceği de çok açık.

Dolayısıyla KKM'den en düşük payı gayrimenkul piyasasının alacağını söylemek yanlış olmaz.

İçeride gerginlik, dışarıda “normalleşme”...

Zeynep GÜRCANLI

29 Kasım 2022 Salı

Türkiye'de kritik seçime aylar kala, AK Parti'nin izleyeceği strateji de şekilleniyor. İktidar bloğunun stratejisini kabaca "içeride gerginlik, dışarıda normalleşme" olarak özetlemek mümkün.

Türkiye içinde , tozlanan "beka" söyleminin yeniden tedavüle sokulması bu açıdan bakınca "tesadüf" değil. İstiklal Caddesi'ndeki terör saldırısının ardından İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun hızlıca yaptığı "eylemden PKK terör örgütünün uzantısı PYD-YPG sorumlu" açıklaması, hemen ardından gelen Suriye'nin ve Irak'ın kuzeyine yönelik hava saldırısı, bu stratejinin devamı gibi görünüyor.

Elbette, Suriye'nin kuzeyine yönelik, "eli kulağında" gibi görünen kara hareketini bu açıdan okumak mümkün.

Soylu'nun kritik rolü

İçişleri Bakanı Soylu'nun bu stratejideki rolü ise kritik; Yüksek perdeden, muhalefeti teröre destek vermekle suçlayan açıklamalar, asıl yapılması gereken tartışmayı örtmeye yönelik gibi görünüyor. Mesela, İstiklal saldırısını gerçekleştiren Suriye kökenli teröristin bizzat polise verdiği ifadede yer alan, hem kendisinin, hem ailesinin PYD-YPG'den çok, Suriye'nin kuzeyindeki Esad muhalifi Özgür Suriye Ordusu'yla ilişkili olduğuna ilişkin sözleri, kamuoyunda Soylu'nun bu kez İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne yönelik "teröristleri işe alma" suçlamaları gölgesinde, silinip gitti bile.

İktidar bloğu bu çerçevede, ekonomik kriz nedeniyle bağlılığı zaafiyet göstermeye başlayan kendi seçmen kitlesini konsolide etmeyi başarıyor. Üstelik muhalefetin üzerine de "terörle işbirliği" gölgesi yerleştiriliyor.

Dışarıda "normalleşme"

Türkiye dışında ise başını Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çektiği "normalleşme dalgası", stratejinin ikinci ayağını oluşturuyor.

Bu çerçevede Erdoğan yıllarca "katil/darbeci" dediği Sisi ile el sıkışmaktan çekinmiyor; "katil" dediği bir başka isim Esad'la görüşmekten bahsedebiliyor. O kadar ki, bir dönem "devlet terörü yapmakla" suçladığı İsrail'in eski Başbakanı Netenyahu'ya, son seçimlerde gösterdiği başarı nedeniyle telefon etmekten kaçınmıyor.

Dışarıdaki bu "normalleşme" içeriye de, Arap ülkelerinden seçim öncesinde Merkez Bankası bilançolarını düze çıkartacak borç paralar/swaplar, Rusya'dan Suriye'ye yönelik kapsamı ve süresi kısıtlı bir sınırötesi operasyona yeşil ışık olarak yansıyor. Hepsi de 2023 seçimleri öncesinde iktidar bloğunu hem ülkenin ekonomik görünümü, hem de seçmeni milliyetçi söylem üzerinden kendisine çekme açısından rahatlatacak unsurlar.

Üstelik AK Parti hükümetinin başlattığı bu "normalleşme" hamlesi, 2023 seçimlerinde muhalefet ile iktidar bloğu arasındaki oy farkının çok az olması halinde, uluslararası alanda aranacak "meşruiyet" açısından da kilit önemde.

"İçeride gerginlik, dışarıda normalleşme" stratejisine somut örnek mi arıyorsunuz;

İçişleri Bakanı Soylu'nun İstiklal'deki terör saldırısının ardından ABD'ye yönelik "taziyelerini kabul etmiyorum" demesinden sadece saatler sonra, bizzat Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Başkan Biden ile görüşüp "taziye dileklerini kabulü", üstüne ABD'ye teşekkür etmesi bunun örneği değil midir? İçeride giderek yükselen Amerikan karşıtlığı bir kabine üyesinin açıklamalarıyla körüklenirken, dışarıda bizzat Erdoğan ABD ile bile "normalleşmiş ilişki" fotoğrafı vermedi mi?

Muhalefet cephesi, seçim sonrası ile meşgul

Muhalefet cephesinde yer alan 6'lı masa ise, seçime kadar olan süreçten çok, seçim sonrası ile meşgul bir görüntü çiziyor.

6'lı masanın ortaya koyduğu Anayasa taslağı elbette Türkiye'nin geleceği açısından kritik önemde. Ancak şu unutulmamalı; o Anayasa taslağı eğer 6'lı masa seçimi kazanırsa yürürlüğe konabilecek.

Seçim öncesinde vatandaşın kafası ise, geçim derdi, terör endişesi, ülkede sayıları her geçen gün artan Suriyeli/Afgan/Ortadoğulu sığınmacı/yabancıların ortaya çıkardığı yeni sorunlarla meşgul. Muhalefetten de bu konularda somut çareler bekleniyor doğal olarak.

Seçim sonrasında yapılacak olası Anayasa değişikliği ise "uzaktaki bir hayal" kıvamında...

Abdulkadir Selvi

Kara harekâtı, Sisi ile ikili görüşme ve sıra Esed'de

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Sisi ile görüşme, kara harekâtı ve Esed'le görüşmeye ilişkin basına açık ya da basına kapalı her toplantısını takip ediyor, her açıklamalarını not alıyorum.

SİSİ İLE İKİLİ GÖRÜŞME

Cumhurbaşkanı Erdoğan geçmişte Sisi'ye, Mısır'daki darbeye ve seçilmiş Cumhurbaşkanı Mursi'nin trajik bir şekilde mahkeme salonunda can vermesine en sert tepkiyi göstermişti. Esma'nın mektubunu gözyaşları içinde okumuştı.

Erdoğan'ın duruşu çok değerliydi. O gün tarih huzurunda sınav zamanıydı. Cumhurbaşkanı Erdoğan bu sınavı yüzünün aklıyla veren tek lider oldu.

Bugün Sisi ile tokalaşma ve Mısır'la ilişkilerin geliştirilmesi ise gerekliydi.

Çünkü Suudi Arabistan'la, Birleşik Arap Emirlikleri ile, Mısır'la ilişkilerin normalleştirilmesi ile Erdoğan, Ortadoğu'da yeni bir düzen kuruyor. Bunun bir halkası da Suriye ile normalleşme ve Esed'le görüşme.

SİSİ İLE BAŞ BAŞA GÖRÜŞME

Artık yazabilirim. Cumhurbaşkanı Erdoğan, dünya kupası için bulunduğu Katar'da Sisi ile sadece tokalaşmadı, bir de ikili görüşme yaptı. Erdoğan, Konya'da gençlerle buluşmasında bunun ipuçlarını verdi. "Yarım saat, 45 dakika dar kapsamlı bir görüşme oldu. Mısır ile süreç başladı. Dargınlığı gidereceğiz. Önce bakanlarımız, sonra biz görüşeceğiz" dedi.

İKİ BAŞLIK

Peki iki liderin görüşmesinde hangi başlıklar ele alındı?

İki liderin Akdeniz'deki durumu ele aldıkları söyleniyor. İlerleyen süreçte Libya'dan sonra Mısır'la bir anlaşma yapılabilir. Böylece Akdeniz bir Türk gölüne dönüştürülebilir.

Mavi Vatan'dan sonra neden Mısır'la Deniz Yetki Anlaşması yapılmasın?

İkinci başlık ise Türkiye ile Mısır arasındaki ticari ilişkilerin geliştirilmesi.

BÜYÜK FOTOĞRAF

Tabii bir de büyük fotoğraf var. O büyük fotoğrafın içinde Ortadoğu ile barışık bir Türkiye yer alıyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Bizim Körfez ülkeleriyle olan küslüğümüzü menfaate çevirmek isteyenler oldu. Tabii bunlar giderilince oyunlar bozuldu. İşte bunların içerisinde Birleşik Arap Emirlikleri. İşte bizim Birleşik Arap Emirlikleri'yle münasebetlerimiz gayet iyi bir konumda. Daha da iyi olacak inşallah. Bu tabii malum bazı çevreleri rahatsız ediyor" dedi.

ESED'LE GÖRÜŞME

Cumhurbaşkanı Erdoğan, birkaç kez Esed'le de görüşebileceğini açıklamıştı. İki lideri bir araya getirmek için arka kapı diplomasisi yürütülüyor. Sanıyorum uzun olmayan bir süreç içinde bu görüşme gerçekleşecek. Erdoğan, "Bundan sonraki süreçte nasıl Mısır ile bu iş yoluna girdiyse aynı şekilde Suriye ile de bu iş yoluna girebilir. Siyasette küslük olmaz" diyerek diyalog kapısını açık tuttu.

ERDOĞAN NASIL ANLATTI

Muhalefet bunun farkında değil ama Erdoğan'ın yeni bir oyun planı var. Muhalefet daha önce Sisi ile, Esed'le görüşün diyordu. Şimdi de niye görüşüyorsunuz, diyorlar. Oysa "O zaman yaptığınız yanlıştı, şimdi doğrusunu yapıyorsunuz" deseler kendileri karlı çıkacak. Ama muhalefetin derdi ne Sisi ne de Esed. Onların derdi Erdoğan. Erdoğan kime karşıysa ona dostlar, Erdoğan kiminle el sıkışıyorsa ona karşılar.

GÜZEL GELİŞMELER OLACAK

"Güzel gelişmeler olacak" sözü bana ait değil. İstanbul seçimleri sırasında ünlü olan, "Her şey güzel olacak" sloganıyla da bir ilgisi yoktur: Bu tanım, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ait. Erdoğan, Ortadoğu'daki yeni süreci, "Güzel gelişmeler olacak" diye özetliyor. O nedenle ben ısrarla ortada bir grand strateji var diyorum. Ve büyük resme odaklanılmasını öneriyorum. Cumhurbaşkanı Erdoğan da "Sisi ile Katar'da görüştük. Halkların birbirine daha uzak kalmaması için görüştük. Doğu

Akdeniz'deki çıkarlarımız için görüştük. Halklarımızın karşılıklı çıkarları önemlidir. Aynı şeyi Suriye'de Esed'le yapabiliriz. Ben Esed'le görüşürüm" diyor.

ESED CEPHESİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, zaten bir süredir Esed'le görüşebileceğini ifade ediyor:

Görüşme öncesinde bazı başlıklar müzakere ediliyor.

Ama bu arada Esed'in bazı zorlukları olduğu anlaşıyor. Bunun başında da Esed'in Erdoğan'la görüşmeye kendisini hazır hissetmemesi geliyor.

KONJONKTÜR LEHİMİZE

CUMHURBAŞKANI Erdoğan kara harekâtı için adeta adres vermiş, Tel Rifat, Münbiç ve Ayn El Arab demişti. ABD ve Rusya bir yandan "Sizin güvenlik kaygılarınızı anlıyoruz" diyor ama kara harekâtına pek istekli davranmıyorlar. Fakat bu kez konjonktür bizim lehimize. Hava koridorunu açık tutmaları da bunu göstermiyor mu? Askeri harekât planları benim alanım değil ama şimdiye kadar olan kara operasyonlarından daha kapsamlı bir harekât için hazırlık yapılıyor. Güvenlik kuşağımızı kendimiz oluşturacağız.

HATAY'DAN IRAK SINIRINA KADAR

Hava operasyonlarıyla PKK-YPG'ye ait stratejik noktalar vuruluyor. Saha hazırlanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan, AK Parti MKYK toplantısında kara harekâtı konusunda kararlı olduğunu ifade ettikten sonra, "Hatay'dan Irak sınırına kadar olan bölgede güvenlik sorunumuzu çözeceğiz. Hak ve özgürlüklerimizi koruma irademizle, ülkemizin güvenliğinden vazgeçmeyeceğiz. Güvenlik kuşağımızı kuracağız" diyor.

HAK VE ÖZGÜRLÜKLER VURGUSU

Aynı toplantıda Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar da "Bizim orada sivillerle, Kürtlerle bir problemimiz yok. Biz orada terör örgütüne yönelik operasyonlar yapıyoruz. Çünkü bu konu bizim için beka sorunudur" diyor.

Güvenliği sağlamakla güvenlikçi politikalar arasında farkı anlatmak için, Cumhurbaşkanı Erdoğan ile Hulusi Akar'ın konuşmasından "Kürtlerle, sivillerle bir sorunumuz yok. Terörle mücadele ederken hak ve özgürlüklerimizi koruyacağız" vurgusunu özellikle seçtim.

Esfender KORKMAZ

Gelişmekte olan ülkelerde ve Türkiye'de dış borç sorunu

29 Kasım 2022 Salı

Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), gelişmekte olan 72 ülkenin, dış borç ödeme riski altında olduğunu açıklamıştı. Bu ülkeler içinde, Venezuela ve Arjantin zaten temerrüde düştüler. UNDP sıralamasında temerrüt riski yüksek olan ülkeler var. Türkiye yüksek spekülasyon ekonomisiye sahip ülkeler içinde yer alıyor.

Gelişmekte olan ülkeler içinde, dalgalı kur sistemini uygulamakta olan ülkeler, ekonomik ilişkilerden zararlı çıktılar. Yüksek cari açık verdiler ve dış borç stokları arttı. Çin gibi ülkeler kuru kontrol ettikleri için bu sorundan kurtuldular.

Bazı ülkelerin daha çok cari işlemler açığı vermesi ile dünyada dış borç sorunu yeniden önem kazanmaya başladı. Aynı paralelde küresel rekabette daha kazançlı çıkmak isteyen ülkeler daha ulusal politikalara ağırlık vermeye başladılar. Küresel süreçte ülkeler, bir yandan cari fazla vererek kaynak sağlayanlar, bir yandan da cari açık vererek kaynak kaybedenler olmak üzere, iki gruba ayrıldı.

İlginç olan, bizim gibi yüksek dış işlemler cari açığı veren ülkelerin, bu işin maliyetini görmüyor olmalarıdır. Çünkü cari açığın finansmanı, bugün sorunu çözer, ancak gelecekte bu finansman maliyeti hem büyümenin düşmesine, hem de ülkenin yoksullaşmasına yol açar.

Cari açık veren gelişmekte olan ülkeler, net borç ödeyen konuma geldiklerinde, yurt dışına kaynak çıkışı hızlanacaktır. Net dış borç ödeme faiz ve kâr gibi kaynak çıkışlarının GSYH'ya oranının, büyüme oranından daha büyük olması halinde, fakirleşme başlayacaktır.

ÜLKE	CARI AÇIK GSYH	DIŞ BORÇ GSYH	YABANCI YATIRIM MİLYAR DOLAR	AKIŞI MİLYAR DOLAR
TÜRKİYE	6	56,4	0,3	-7,4
BREZİLYA	1,8	42,1	4,5	-2,7
ARJANTİN	1	65,5	0	-1,6
MEKSİKA	2,4	34,6	7,2	-0,2
GÜNEY AF.	3,7	41,4	27,2	0
HİNDİSTAN	1,7	73,9	5,2	0,7
RUSYA	6,8	26,6	12,4	58

Türkiye'de dış borçlarda temerrüt riskini artıran sorunlar vardır.

1-Döviz ihtiyacı arttı.

Üretimde kullanılan ithal girdi oranı ortalama yüzde 40 gibi yüksek düzeydedir. İthal girdinin finansmanı için döviz ihtiyacı var. Girdi ithal edemezsek üretim düşer. İthalat için önce finansman gerekiyor...

2022 yılında, cari açık 50 milyar dolar olacaktır. Cari açığın bir kısmını dış borç faizi için veriyoruz. Ayrıca bir yıl içinde ödememiz gereken 185 milyar dolar kısa vadeli dış borç var.

2-Yabancı sermaye gelmiyor.

Gayrimenkul alımı dışında, doğrudan yabancı yatırım sermayesi gelmiyor. Tersine yerli sermaye de dışarıya yatırım için çıkıyor. Borsada yabancı payı yüzde 65'ten yüzde 35'e geriledi. MB ödemeler bilançosuna göre, bu sene 9 ayda 14,7 milyar dolar portföy yatırımı çıktı.

Ayrıca gayrimenkul alımı dışında yabancı sermaye gelmiyor. Hem Hükümete güven yok, hem de kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'ye verdiği not da "yatırım yapılamaz spekülasyon" seviyesindedir.

3-Yüksek maliyeti nedeni ile dış borçları çevirmekte zorlanıyoruz.

Türkiye'nin dış borç stoku 455 milyar dolardır. Millî gelire oranı yüzde 6 dolayındadır. Bu oran yüksek değil ve fakat dış borçları çevirmekte zorlanıyoruz. Zira Türkiye riskli ülke olarak görülüyor. Uluslararası rating kurumları da Türkiye'yi 2022 yılında aşırı spekülasyon, yatırım yapılamaz statüsüne düşürdü.

Sovereign, uluslararası piyasalarda işlem gören tahvillerin her gün CDS oranlarını yayınlıyor. Bu tabloda Türkiye'nin yurt dışı tahvillerinde iflas risk primini gösteren CDS oranı 600 baz puan dolayındadır. Rusya'dan sonra ikinci sırada geliyor ve diğer gelişmekte olan ülkelere göre açık ara yüksektir. Bizden sonra üçüncü sırada Brezilya geliyor. Brezilya'nın CDS oranı 257 baz puandır.

KASIM 2022 ÜLKELER; CDS

ÜLKELER	S&P Raiting	CDS oranı
İngiltere	AA	6.82
Fransa	AA	27.49
ABD	AA+	29.99
Avusturalya	AAA	35.49
Kanada	AAA	39.23
İspanya	A	55.38
Yunanistan	BB+	92.63
Meksika	BBB	128.62
İtalya	BBB	129.53
Brezilya	BB-	256.78
Türkiye	B	528.38
Rusya	NR	13775.17

Bu şartlarda Türkiye, Libor artı faiz'e ilave olarak 5,3 puan sigorta risk primi vermek zorundadır. Yani dünyanın en yüksek faizini biz ödüyoruz. Dış borçları çevirmekte zorlanıyoruz.

4-MB döviz rezervleri eksidedir.

128 milyar dolar macerasından sonra, MB döviz rezervleri eksiye geçti. Halen eksi 45-50 milyar dolar kadardır. Eksi rezerv hem güven kaybına neden olur hem de dış borç riskini artırır.

5-Hükümet işi kavrayamıyor. İstikrar programı yapmıyor. Üç beş milyar dolar swap yapmakla veya dış borç bulmakla bu sorun çözülmez.

Bir arkadaşım bana; 'beş yıl önce kriz gelecek dedin, geldi.' dedi. Ama ben eğer önlem alınmazsa kriz olur dedim. Önlemleri de yazdım. Şimdi eğer önlem alınmazsa veya iktidar popülizm amaçlı yeni bir yanlış yaparsa dış borçlarda temerrüde düşeriz.

İbrahim Kahveci

Kızılay ekonomisi ve seçimler

Kapitalist-serbest piyasa sisteminde 'pahalıya alıp ucuza satmak'...

Gözünüz aydın: **Türkiye kapitalizmi yendi...**

Yeni modelin başarısı burada yatıyor. Ucuz para, ucuz emek sermayenin hizmetine sunuldu diye zenginler istediği fahiş ya da makul karları elde mi edecekler?

Öyle yağma yok: Asrın liderini seçtirmek için onlar da elini taşın altına koyacaklar.

Bakın FETÖ'cü perakendecilere...!!

Ucuza alıp pahalıya satıyorlarsa cezalarını çekecekler. Derhal yeni yaptırımlar kapıda bekler...

EPIAŞ'a göre eylül-kasım dönemi elektrik üretici fiyatı 3,5 lira. Ama o elektrik meskenlere 2,2 liradan satılıyor. Benzer sübvansiyon doğalgazda da var. Faturanın yüzde 25'ini doğrudan ödüyor, kalanı yüzde 75'ini vergilerimizle ödüyoruz. Yani ÜFE'de enerji fiyatları yüksek ama TÜFE'de düşüktür.

Gıda sektörü öyle mi? Orada bir kamu otoritesi yok. Binlerce firma yer alıyor.

Oysa TÜİK verileri diyor ki, son 1 yılda GIDA-ÜFE %150 arttı ama GIDA-TÜFE %98,7 arttı. Sanırsınız ki gıda sektöründe firmalar pahalıya üretip ucuza satıyorlar.

Veya şöyle mi oldu: Gıda sektöründe özel sektörün yerini Kızılay mı aldı? Pahalıya üretilen gıda ürünlerini Millet'e ucuza mı satıyorlar?

Bunun gerçekleştiği bir başka sektör var: BANKACILIK...

29.11.2022

Son verilere göre bankalar 1-3 ay vadeli TL mevduatına %20,69 faiz ödüyorlar. Yine son verilere göre bankalar TL ticari kredileri %15,91 faizle veriyorlar.

Bu gerçek... Yani **bankalar pahalı para toplayıp ucuza kredi veriyorlar.**

Tarihte görülmüş bir şey mi?

Kapitalizmin merkezi denilen kurumlar kapitalizmin ruhunun tam tersine çalışıyorlar. **Pahalıya para toplayıp-ucuza dağıtıyorlar.**

Kızılay bankacılığını da görmüş olduk bu sayede...

Ülkemizde seçim var.

Tam seçim arifesinde Putin'den kıyak üstüne kıyak geliyor. Örtülü-örtüsüz milyarlarca dolar akıyor.

Veresiye defteri seçim sonrasına kadar açılmış durumda.

Tam seçim arifesinde Körfez Ülkelerinden de dolar muslukları açıldı. Belki de uğrunda Sisi ile tokalaşmış olabiliriz; Esat ile de görüşmeye can atabiliriz.

Olsun... Seçim var ya!

Rusya'nın; BAE'nin (15 Temmuz'un finansörü), S. Arabistan'ın, Katar'ın vs ülkelerin destek verdiği yönetime bu ülkenin sermayesi-iş dünyası mı destek vermeyecek?

Hiç olur mu böyle hainlik.

Bu seçim sürecinde büyük marketler pahalıya alsa bile ucuza satmak durumundalar... Bankalar da pahalıya topladıkları paraları ucuza vermek zorundalar.

Yeter ki seçim kazasız belasız geçsin.

Peki, ya sonrası...

Seçim sonrası ne olur?

Mesela kuru fasulyenin bile 10 kat kazandırdığı TL'ye kim yatırım yapar? TL'ye yatırım olmazsa kredi verecek TL nereden bulunur? Ya da pahalıya topladıkları TL'yi ucuza veren kurumlar ayakta kalabilir mi?

Serbest piyasadan uzaklaştıkça ilk anlarda arzuladığınız bazı sonuçlar alabilirsiniz. Bunu en iyi bilenler 1993 yılında para politikasını yöneten Tansu Çiller ve MB Başkanı Bülent Gültekin olsa gerek...

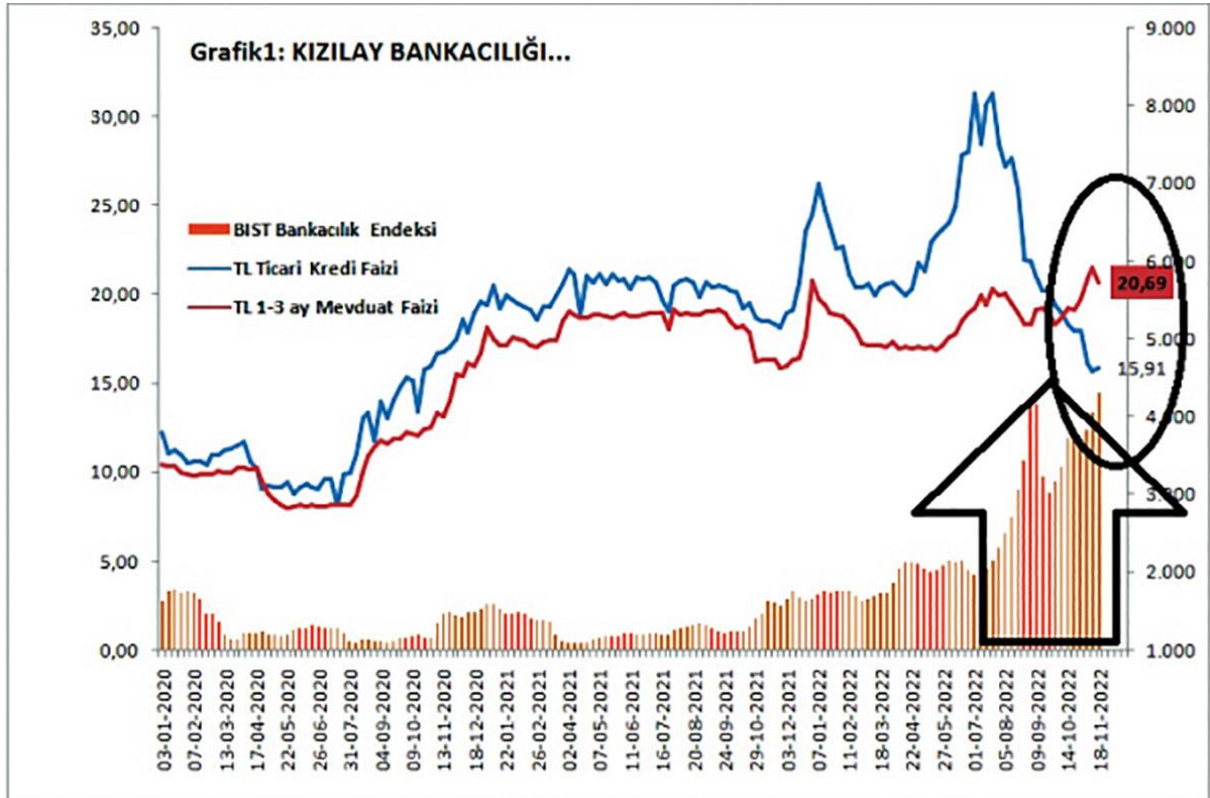
93 sonrası nasıl bir tufanın koptuğunu 94 yılında hep beraber yaşamadık mı? Ama bu kez daha farklı bir durum var...

94'de piyasalar çöktü; oysa bu sefer piyasalar ile beraber kurumların ve sistemin çöküşü söz konusu olabilir.

Kısaca bu yönetim ve bu yönetim tarzı devam ederse BÜYÜK ÇÖKÜŞE hazır mısınız?

Bu bir ekonomik kriz ötesi olur;
hatta ekonomik buhran bile hafif kalır. Eğer sistem ve kurumlar beraber çökerse bu 'Büyük Çöküş' olur.

Ufukta görülen belli... İyi ama ufku gören var mı? Mesele de tam burası sanırım.

29 Kasım 2022, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Masanın 9. toplantısı haber bile olmadı

Muhalefet yani 6'lılar seçim hazırlıklarını ilerletiyor. 6'lı masa denilen siyasi yapı, Demokrat Parti'nin ev sahipliğinde 9. kez toplandı. Bu toplantı kayda değer bir ses getirmede. Sosyal medyada konuşulmadı. Cılız birkaç paylaşım yapıldı. Altına da muhalif sosyal medya kullanıcılarının hakaretleri döşendi.

Kendi taraftarlarının bile 6'lı masaya inancı kalmadı. İyi Parti'nin pazar günü gerçekleştirilen Ankara Altındağ İlçe Kongresi karakolda bitti. Kürsüler devrildi, yaralılar ambulanslarla taşındı. İBB Başkanı **İmamoğlu** ise kendisine "**Şizofren**" diyen CHP İstanbul İl Başkanı **Canan Kaftancıoğlu**'nun peşine düşmüş durumda.

Masanın buluşması haber olmadı ama ben birkaç kelime edeyim. Toplantı sonrasında 85 maddede değişiklik öneren anayasa taslağı açıklandı. Ama beklenen yine olmadı. Yani cumhurbaşkanı adayı açıklanmadı. Sadece cumhurbaşkanı adayları değil, aralarındaki görev ve yetki dağılımının nasıl olacağı da belirsiz. Türkiye'nin önemli stratejik konuları hakkında ne tavır alacaklarını zaten soran bile yok.

Mesela eğer seçilirlerse Rusya ile Ukrayna arasında Türkiye'nin bugünkü konumunu sürdürebilecekler mi yoksa Batı ve NATO'ya uyup ambargolar koyarak **Putin**'i düşman mı ilan edecekler? Şu anda Türkiye'nin, hatta dünyanın en önemli sorusu bu. Adaylık konusu hem CHP'nin içinde hem de 6'lı masada çatlak yaratan **Kemal Kılıçdaroğlu** ise cumhurbaşkanı tanımını daha da geliştirdi. **Kemal Kılıçdaroğlu** katıldığı bir programda, "**Şu çok önemli, seçeceğiniz cumhurbaşkanı egosunun esiri olmayacak**" dedi. Ne demek istediğini kimse anlamadı.

Türkiye, AK Parti'nin İstanbul'daki büyük buluşmasındaki coşkuyu konuşuyor. Türkiye'nin coğrafi konumu nedeniyle başta enerji kaynakları olmak üzere önünde birçok fırsat var. Küresel birçok meselede Türkiye kilit rolde. Ama 6'lı masa havanda su dövmeye devam ediyor.

ÇİN'DE KOVİD AYAKLANMASI

Saçma sapan Kovid önlemlerini sıfır toleransla hâlâ devam ettiren Çin'de ayaklanmalar başladı. Çin'in **"sıfır vaka"** gibi saçma bir uygulama başlatması vatandaşı çıldırttı. Dünya normalleşirken Çin neden karantinaya dönüyor kimse anlamadı. Dün gerek Pekin'de, gerekse Hong Kong'da hükümet aleyhinde gösteriler vardı. Kalabalıklar, **"Özgürlük istiyoruz, Şii Cinping istifa etmeli"** diye ayaklandı. Çin'in uyguladığı bu politikaların aslında Batı'ya yönelik olduğunu söyleyenler de var. Bunlara göre Çin yasakları artırdıkça üretim düşüyor, üretim düştükçe de ABD ekonomisi darbe görüyormuş. ABD bu tehlikenin farkında. Bazı Çin ürünlerine ambargo koydu ve bu bağımlılığını azaltma yönünde harekete geçti.

Çin istikrarsız bir döneme girerse bu dünya ekonomisi için hiç de iyi olmaz. Geçen ay Çin'de askeri darbe iddiaları ortaya atılmış ancak kısa süre içerisinde yalanlanmıştı. Çin'deki protesto eylemleri üretimi tehdit edecek noktaya gelirse dünyanın kırılgan ekonomisi bundan büyük zarar görür.